

การดำเนินงานโครงการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการ

งบประมาณการดำเนินงาน

จากการที่คณะดำเนินงานได้ร่วมกันจัดทำโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด ได้จัดทำงบประมาณการลงทุนในสินทรัพย์ประจำโครงการออกเป็น 3 ส่วน คือ หน่วยสุกรพันธุ์ หน่วยสุกรขุน และหน่วยพืชไร่ หน่วยสุกรพันธุ์ประกอบด้วยเกษตรกรจำนวน 32 ครอบครัว¹ เกษตรกรแต่ละครอบครัวเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 2 สายเลือด น้ำหนัก 80 กิโลกรัม ครอบครัวละ 30 ตัว และเลี้ยงพ่อพันธุ์แท้ น้ำหนัก 90 กิโลกรัม ครอบครัวละ 1 ตัว โดยคาดว่าสุกรพันธุ์จะให้ผลผลิต คือ ลูกสุกรขุน ปีละ 14,976 ตัว² ลูกสุกรที่มีอายุ 8 สัปดาห์จะถูกโอนเข้าหน่วยสุกรขุน และเลี้ยงจนน้ำหนัก 110 กิโลกรัม จะถูกนำขายสู่ตลาด ในหน่วยสุกรขุน ประกอบด้วยเกษตรกรจำนวน 11 ครอบครัว³ นอกจากนี้ยังมีหน่วยพืชไร่⁴ ซึ่งจะทำการปลูกข้าวโพด และนำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารให้สุกรในโครงการ เพื่อ

¹ปัจจุบันมี เกษตรกรหน่วยสุกรพันธุ์จำนวน 38 ครอบครัว โดยโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าได้รับเกษตรกรเข้าร่วมในโครงการในปี 2521 จำนวน 34 ครอบครัว และในปี 2522 รับเพิ่มอีก 4 ครอบครัว

²คิดจาก 52 สัปดาห์ x 9 ตัว x 32 ครอบครัว

³ปี 2522 มีเกษตรกรหน่วยสุกรขุนจำนวน 12 ครอบครัว

⁴ปัจจุบันแรงงานหน่วยพืชไร่เป็นแรงงานที่โครงการจ้างเกษตรกร โครงการสุกรพันธุ์มาทำการเพาะปลูก โดยได้ค่าแรงเป็นรายวัน

ช่วยลดต้นทุนค่าอาหาร งบประมาณการลงทุนในสินทรัพย์ประจำ เป็นเงินทั้งสิ้น 12,197,000 บาท¹ ดังรายละเอียดการลงทุน ดังนี้

ที่ดิน 1,250 ไร่	1,250,000	บาท
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	423,742	บาท
บ่อน้ำบาดาล 20 บ่อ	41,300	บาท
ไฟฟ้าหม้อแปลง	258,380	บาท
โกดังเก็บของ	25,838	บาท
โรงเรือนสุกรพันธุ์ 32 หลัง	1,984,360	บาท
บ้านพัก 32 หลัง	1,322,905	บาท
บ้านพักผู้จัดการฟาร์ม	155,028	บาท
บ้านพักสัตวแพทย์ สัตวบาลประจำโครงการ	124,020	บาท
สำนักงาน ห้องประชุม	103,352	บาท
แท็งก์น้ำ สูง 32 เมตร	46,508	บาท
บ่อเก็บน้ำสำรอง 40 x 150 x 3 ลบ.ม.	155,028	บาท
โรงเรือนสุกรขุน 22 หลัง ๆ ละ 450 ตัว	5,684,360	บาท
โรงผสมอาหาร	310,056	บาท
บ้านพักคนงาน	103,352	บาท
รถบรรทุกใช้งานระหว่างก่อสร้าง 1 คัน	186,033	บาท
รถมอเตอร์ไซด์ใช้ปฏิบัติงานก่อสร้าง 2 คัน	<u>22,738</u>	บาท
รวมสินทรัพย์ลงทุน	<u>12,197,000</u>	บาท

¹ งบประมาณการลงทุนในสินทรัพย์ประจำ จัดทำวันที่ 18 สิงหาคม 2520

สินทรัพย์ลงทุน แบ่งเป็นของหน่วยสุกรพันธุ์ รวมกับพืชไร่ เป็นเงิน 4,307,751 บาท และหน่วยสุกรขุน เป็นเงิน 6,442,921 บาท¹ และมีการลงทุนที่ไม่ได้จัดสรรเข้าโครงการใดเลย คือเป็นส่วนกลาง ได้แก่ ที่ดิน บ่อน้ำบาดาล และบ่อน้ำสำรอง คิดเป็นเงิน 1,446,328 บาท อนึ่ง การลงทุนนี้ควรมีการจัดสรรเข้าหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

	<u>รวม</u>	<u>หน่วยสุกรพันธุ์</u>	<u>หน่วยสุกรขุน</u>	<u>หน่วยพืชไร่</u>
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
ที่ดิน 1,250 ไร่ ²	1,250,000.00	168,000.00	482,000.00	600,000.00
บ่อน้ำบาดาล 20 บ่อ	41,300.00	13,766.67	13,766.67	13,766.67
บ่อเก็บน้ำสำรอง	155,028.00	51,676.00	51,676.00	51,676.00

สรุปแล้ว เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ และพืชไร่ จำนวน 32 ครอบครัว ต้องลงทุน 5,206,635.00 บาท หรือคิดเฉลี่ยครอบครัวละ 162,707.35 บาท และเกษตรกรโครงการสุกรขุน ต้องลงทุน 6,990,363.60 บาท หรือคิดเฉลี่ยครอบครัวละ 635,487.60 บาท

โครงการคาดว่าจะสามารถผลิตสุกรขุนได้ปีละ 14,976 ตัว โดยมีต้นทุนการผลิตสุกรขุนอายุ 8 สัปดาห์ เฉลี่ยตัวละ 445 บาท³ และต้นทุนการผลิตสุกรขุนน้ำหนัก 110 ก.ก. เฉลี่ยตัวละ 1,520 บาท⁴ ในส่วนหน่วยงานพืชไร่ โครงการวางแผนการปลูกข้าวโพด โดยมีต้นทุนข้าวโพดเฉลี่ยต่อ ก.ก. เท่ากับ 1.61 บาท⁵ การประมาณกำไรสุทธิประจำปีนับแต่เริ่มโครงการ

¹ ฤดูกาลผนวก ค

² แบ่งตามพื้นที่ คือ หน่วยสุกรพันธุ์:หน่วยสุกรขุน:หน่วยพืชไร่ = 168:482:600

³ ฤดูกาลผนวก ค

⁴ ฤดูกาลผนวก ค

⁵ ฤดูกาลผนวก ค

สิ่งของที่เจ็ด เป็นต้นนี้ 1,795,000 บาท, 4,364,000 บาท, 5,011,000 บาท,
5,147,000 บาท, 5,233,000 บาท, 5,234,000 บาท, 5,234,000 บาท ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเงินลงทุน และการชำระคืน

โครงการได้จัดให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด โดยมีบริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด เป็นผู้ค้ำประกันให้เกษตรกรในวงเงินรายละ 700,000 บาท แบ่งเป็น เงินกู้ 400,000 บาท และเงินเบิกเกินบัญชี 300,000 บาท โดยโครงการจะนำเงินกู้มาลงทุนในสินทรัพย์ประจำ และเงินเบิกเกินบัญชี เป็นเงินที่ใช้หมุนเวียนในโครงการ เป็นค่าอาหาร พันธุ์สุกร ยา วัคซีน และอื่น ๆ

การทำสัญญากู้เงิน และสัญญาเงินเบิกเกินบัญชี แบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกเป็นเงินกู้ 240,000 บาท และเงินเบิกเกินบัญชี 100,000 บาท ทั้งนี้เพราะโรงเรือนสุกรยังไม่สร้างไม่เสร็จ และยังไม่ต้องใช้อาหารเลี้ยงสุกรขุน

ธนาคารให้สินเชื่อระยะยาว มีกำหนด 5 ปี ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ไม่คิดดอกเบี้ยทบต้น

เกษตรกรจะชำระคืนเงินกับธนาคารงวดแรก เดือนที่ 18 และจะชำระคืนทุก ๆ งวด 6 เดือน หลังจากนั้นไปในอัตรางวดละ 30,000 บาท ดอกเบี้ยต่างหาก ชำระเป็นรายเดือน ทุก ๆ เดือน และเมื่อการเลี้ยงสุกรขุนเริ่มต้น ซึ่งเกษตรกรใช้เงินทุนเต็มโครงการ จะต้องชำระคืนอีกงวดละ 20,000 บาท

การเบิกจ่ายเงินกับธนาคาร เกษตรกรได้มอบให้เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายอำนาจของบริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด เป็นผู้เบิกจ่ายแทน

การดำเนินโครงการ และการประเมินผล

ในส่วนนี้ เป็นการกล่าวถึงการดำเนินงานด้าน

1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. การฝึกอบรมแก่เกษตรกร
3. การจัดหาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

4. หลักการดำเนินงาน
5. การปฏิบัติงานของเกษตรกร
6. ความช่วยเหลือที่โครงการให้แก่เกษตรกร
7. ความช่วยเหลือที่รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้แก่โครงการ
8. การจัดองค์การ
9. การดำเนินงานหน่วยสุกรพันธุ์ และการประเมินผล
10. การดำเนินงานหน่วยสุกรขุน และการประเมินผล
11. การดำเนินงานโรงงานผสมอาหารสัตว์ และการประเมินผล
12. การดำเนินงานหน่วยพืชไร่ และการประเมินผล

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า เริ่มต้นเมื่อเดือนเมษายน 2520 และการก่อสร้างเสร็จในเดือนธันวาคม 2520 โครงการได้ทำการจัดแบ่งพื้นที่ 1,253 ไร่ เป็นแปลง ๆ สำหรับโครงการสุกรพันธุ์ เกษตรกรจะได้พื้นที่ครอบครัวละ 25 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งสำหรับเป็นบ้านพักเกษตรกร 1 หลัง โรงเรือนเลี้ยงสุกร 1 หลัง และพื้นที่อีกเล็กน้อยสำหรับปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับครอบครัวเกษตรกรเอง จำนวน 2 ไร่ ส่วนที่เหลืออีก 23 ไร่ ใช้สำหรับทำโครงการพืชไร่ ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จะนำมาแบ่งให้เกษตรกรครึ่งหนึ่ง และเป็นของโครงการครึ่งหนึ่ง ในปี 2521 มีเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์เข้าร่วมโครงการ 34 ครอบครัว และในปี 2522 เพิ่มขึ้นอีก 4 ครอบครัว รวมเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ 38 ครอบครัว

ในระยะแรกที่ยังไม่ได้รับเกษตรกรโครงการสุกรขุน โครงการได้จ้างเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์มาทำการเลี้ยงสุกรขุนจำนวน 8 คน และเดือนเมษายน 2522 เริ่มรับเกษตรกรโครงการสุกรขุนเข้ามาอยู่ในโครงการ จำนวน 12 ครอบครัว โครงการได้จัดบ้านพักสำหรับเกษตรกรครอบครัวละหลัง เกษตรกร 1 ครอบครัวดูแลโรงเรือนเลี้ยงสุกรขุน 2 หลัง

นอกจากนี้แล้วก็ได้มีการจัดทำถนนหนทาง ปักเสา วางสายไฟฟ้า ก่อสร้างอาคารสำนักงานและสโมสรของสมาชิกที่อยู่ในหมู่บ้าน บ้านพักสำหรับผู้จัดการโครงการ บ้านพักสำหรับสัตว์บาล บ้านพักสำหรับผู้ควบคุมพืชไร่ การก่อสร้างระบบประปา สระเก็บน้ำ หอแห้งคั่วสำหรับ

ใช้ในโครงการทั้งหมด และเครื่องจักรกลที่จะใช้ในโครงการ (แผนภาพที่ 4-1 หน้า 53)

1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

ก. การคัดเลือกเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์

โครงการได้ทำการคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขที่คณะผู้ดำเนินงานกำหนดไว้¹ โดยให้สิทธิเบื้องต้นแก่เกษตรกรที่ขายที่ให้แก่โครงการ ในระยะแรกเกษตรกรไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากมีความเห็นว่าการอยู่ในโครงการเหมือนอยู่ค่ายกักกัน และไม่มั่นใจว่าเมื่อครบเวลาที่ผู้ดำเนินการสัญญาไว้ คือ 7 ปีนั้น เกษตรกรจะได้บ้าน และที่ดินเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตาม จากเจ้าของที่ดินที่ขายที่ให้โครงการประมาณ 50 ราย มีเกษตรกรสมัครเข้าเป็นสมาชิกโครงการ 10 ราย มีเกษตรกร 8 รายขอให้ญาติของตนเข้าเป็นสมาชิก ส่วนสมาชิกที่เหลือได้รับการคัดเลือกจากผู้ใหญ่หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 และผู้ใหญ่ฉ้อ หมู่ 3 โดยผู้ใหญ่บ้านทั้งสองเป็นผู้เสนอชื่อเกษตรกรที่มีความเหมาะสมที่จะเข้าโครงการ ต่อจากนั้นเจ้าหน้าที่บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด และเจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด จะทำการคัดเลือกอีกทีหนึ่ง

ข. การคัดเลือกเกษตรกรโครงการสุกรขุน

ในเดือนเมษายน ปี 2522 ซึ่งเป็นปีโครงการเริ่มรับเกษตรกรโครงการสุกรขุนเข้ามาอยู่ในโครงการ โดยให้เจ้าหน้าที่ของโครงการออกไปสำรวจฐานะความเป็นอยู่ รายได้ และอุปนิสัยของเกษตรกร ทั้งนี้เพื่อให้ได้เกษตรกรที่มีฐานะยากจนจริง ๆ เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และรักอาชีพการเลี้ยงสัตว์ และเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก

¹ดูรายละเอียดในบทที่ 2 การจัดตั้งโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า หัวข้อเรื่องเงื่อนไขการดำเนินงาน

กรรมการหนองหว้า

9						
10	(9)	(9)	(12)	(13)	(35)	(34)
	(7)	(10)	(11)	(14)	(36)	(38)
	(24)	(25)	(28)	(29)		
	(25)	(26)	(27)	(30)		
	(33)	(34)				

คณะกรรมการแนวใหม่

ด้านสุกรขุน

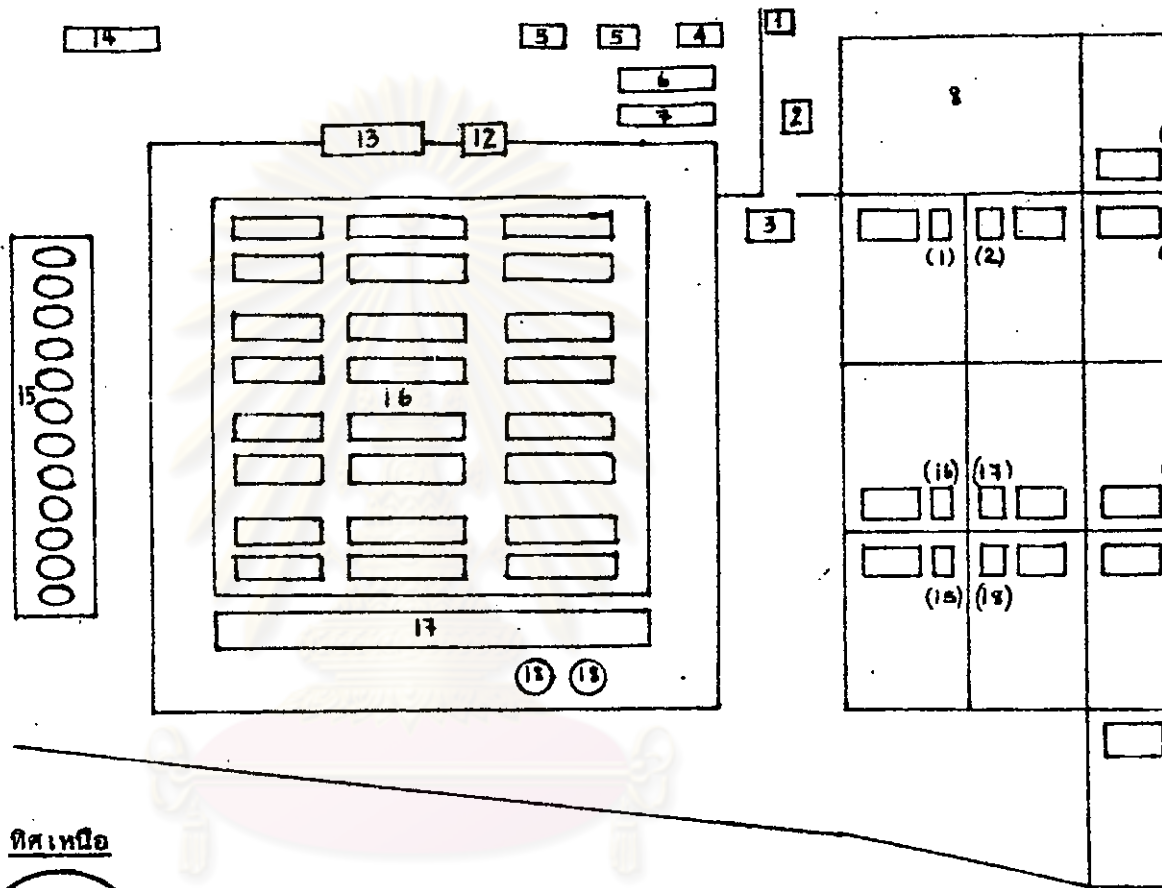
4. บ้านพักผู้จัดการโครงการ 5. บ้านพักสัตว์บาล

แปลงพืชไร่ 10. โรงเรือนสุกรพ่อแม่พันธุ์

โครงการสุกรขุน 14. โรงเรือนเตรียมสุกรชาย

บ่อทิ้งซากสุกร

แผนภาพแสดงการจัดพื้นที่โครงการหมู่บ้าน

ทิศเหนือ

- ที่มา: 1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด กิจการช่วย
2. คุณนิพร บุรณพรชัย ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้าน

หมายเหตุ คำอธิบาย

- ก. 1. ทางเข้าและป้อมยาม 2. สถานีอนามัย 3. โรงฉีดสเปรย์ฆ่าเชื้อโครงการสุกร
6. สำนักงานและหอประชุม 7. โรงผสมอาหารและคลังพืชสด 8. แปลงทดลองพืชไร่
11. บ้านพักเกษตรกร 12. โรงฉีดสเปรย์ฆ่าเชื้อโครงการสุกร 13. อาคารสำนัก
15. บ้านพักเกษตรกรโครงการสุกร 16. โรงเรือนสุกร 17. บ่อเก็บมูลสุกร
ข. เลขในวงเล็บหมายถึง เลขที่บ้านเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์

2. เป็นบุคคลธรรมดา มีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ
3. ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือไม่เป็นผู้มีสติวิปลาส หรือวิกลจริต และไม่เป็นโรคที่ฝังคัมรังเกียจ เช่นโรคเรื้อน โรคพิษสุราเรื้อรัง และวัณโรค
4. ต้องได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ของหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ก่อนเข้าร่วมโครงการ
5. ต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว
6. ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ระเบียบ สัญญา ที่ทำไว้กับหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าอย่างเคร่งครัด
7. หากปรากฏในภายหลังว่า เกษตรกรขาดคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นข้อใดข้อหนึ่ง หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าจะบอกเลิกสัญญา และให้เกษตรกรออกจากโครงการทันที

2. การฝึกอบรมแก่เกษตรกร

เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะดำเนินงานจะได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงสุกรที่ฟาร์มพนม จ.ฉะเชิงเทรา และที่ฟาร์มพนัสนิคม จ.ชลบุรี เป็นเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ส่วนเกษตรกรที่เคยเลี้ยงสุกรมา ก็เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ดังนั้นจึงต้องอบรมเกษตรกรให้เลี้ยงด้วยวิธีการเลี้ยงสุกรสมัยใหม่ เพื่อให้ได้สุกรที่มีคุณภาพดี และมีราคาต่ำ

หัวข้อการฝึกอบรมแก่เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ ได้แก่ เรื่อง การให้อาหาร การทำความสะอาดคอก วิธีตรวจการเป็นสัด วิธีผสมพันธุ์สุกร วิธีทำคลอด การฝึกอบรมให้เกษตรกรทดลองฝึกทำงานด้วยตนเอง เพราะเกษตรกรร้อยละ 38.24 ไม่เคยเลี้ยงสุกรมาก่อน

หัวข้อการฝึกอบรมแก่เกษตรกรโครงการสุกรขุน ได้แก่ เรื่อง การสอนการวางแผนการจัดสุกรเข้าออก การให้อาหาร การดูแลรักษาสุกรป่วย การดูแลรักษาสภาพโรงเรือน และการทำวัคซีน

3. การจัดชุดเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ ได้ทยอยเข้าไปอยู่ในโครงการเป็นชุด และเพื่อความเป็นธรรม คณะดำเนินงานได้จัดให้มีการจับสลากเลขที่บ้านที่เกษตรกรเข้าไปอยู่

ตารางที่ 4-1

การจัดชุดเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ที่เข้าร่วมโครงการ

ชุดที่	จำนวนครอบครัว	เลขที่บ้าน	วันเข้าร่วมโครงการ	วันเริ่มประกันรายได้
1	16	1, 7, 8, 9, 11, 12, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 32, 33	16 ม.ค. 21	16 มิ.ย. 21
2	14	5, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 27, 29, 30, 31, 34	1 ก.พ. 21	1 ก.ค. 21
3	4	2, 3, 4, 6	16 ก.พ. 21	16 ก.ค. 21
4	3	35, 36, 38	1 ม.ค. 22	1 มิ.ย. 22
5	1	37	1 ก.พ. 22	1 ก.ค. 22

สำหรับเกษตรกรโครงการสุกรขุนเข้าอยู่ในโครงการ วันที่ 1 เมษายน 2522

จำนวน 12 ครอบครัว

4. หลักการดำเนินงาน

ก. หลักการดำเนินงานโครงการสุกรพันธุ์

1. จัดสร้างโรงเรือนสุกรพันธุ์ 1 หลัง พร้อมอุปกรณ์ครบ ลักษณะเป็นโรงเรือน ซึ่งมีคอกแม่พันธุ์สุกรอุ้มท้อง คอกคลอด คอกสุกรหย่านม คอกอนุบาล และคอกพ่อพันธุ์ รวมอยู่ในโรงเรือนเดียวกัน ขนาดบรรจุแม่พันธุ์ 30 แม่ พ่อพันธุ์ 2 ตัว

มูลค่าประมาณ 100,000 บาท (แผนภาพที่ 4-2 หน้า 57)

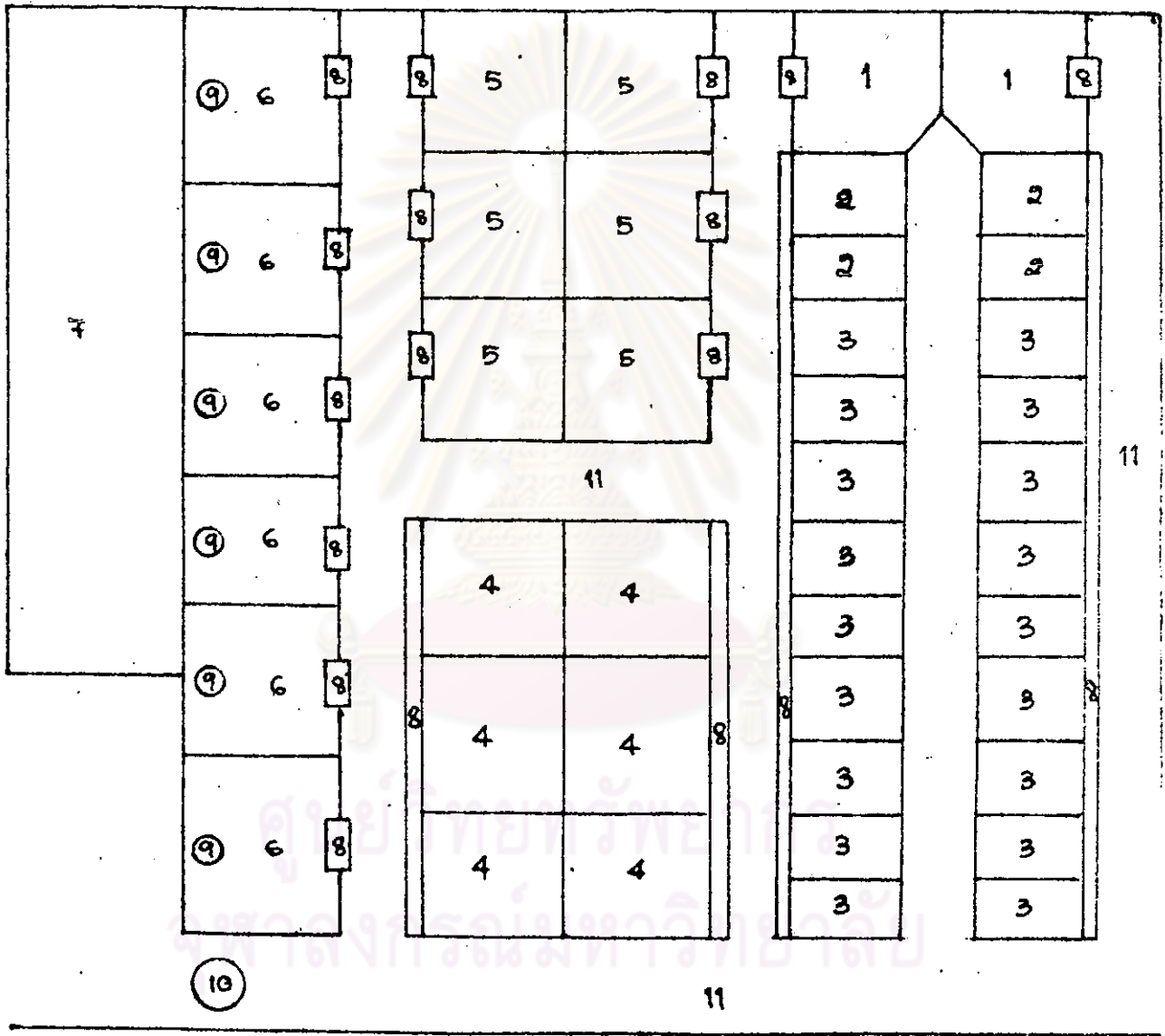
2. จัดสร้างบ้านพักให้เกษตรกร 1 หลัง มูลค่าประมาณ 60,000 บาท
3. เลี้ยงลูกสุกรขุน ซึ่งมีน้ำหนักตัวประมาณ 15 กิโลกรัม ใช้เวลาเลี้ยงประมาณ 8 สัปดาห์
4. จ่ายเงินค่าลูกสุกรให้แก่เกษตรกรตัวละ 70 บาท โดยหักต้นทุนค่าอาหาร ยา และสุกรพันธุ์แล้ว โดยโครงการจะมีการประกันรายได้ขั้นต่ำโดยเฉลี่ยทั้งปีไม่ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท สำหรับการเลี้ยงสุกร
5. จัดที่ดินจำนวน 23 ไร่ ให้เกษตรกรทำพืชไร่ โดยกำไรจากการทำพืชไร่จะแบ่งให้เกษตรกรครึ่งหนึ่ง

ข. หลักการดำเนินงานโครงการสุกรขุน

1. จัดสร้างโรงเรือนสุกรขุนขนาดบรรจุ 480 ตัว ให้เกษตรกรครอบครัพละ 2 โรงเรือน มูลค่าประมาณ 700,000 บาท
2. จัดสร้างบ้านพักให้กับเกษตรกรครอบครัวละ 1 หลัง มูลค่าประมาณ 60,000 บาท
3. จำนวนสุกรที่จะนำมาเลี้ยงครอบครัวละ 960 ตัว โดยพนักงานสัตวบาลของหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าจะเป็นผู้กำหนดโปรแกรมการเข้าออกของสุกรให้เกษตรกรปฏิบัติตาม
4. สุกรนำมาเลี้ยงจะมีน้ำหนักประมาณ 15-20 ก.ก. ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกรแต่ละรุ่น ใช้เวลาเลี้ยง 5-6 เดือน
5. รายได้ของเกษตรกร
 - ก. รายได้ประจำจะจ่ายให้เป็นรายเดือน ๆ ละ 1,500 บาท
 - ข. รายได้พิเศษ จะจ่ายให้หลังจากจับสุกรเนื้อไปแล้ว โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การตายของสุกรเนื้อน้ำหนักเมื่อขายเฉลี่ยและค่าจับสุกร โดยจ่ายค่าบริการจับสุกรให้เกษตรกรตัวละ 1 บาท สรุปรายได้ของเกษตรกรเมื่อเริ่มมีการจับสุกรไปแล้วควรจะมีรายได้ครอบครัวละ 2,290--3,100 บาท/เดือน

แผนภาพที่ 4-2

แผนภาพแสดงการจัดแบ่งคอกโรงเรือนสุกรพันธุ์

หมายเหตุ คำอธิบาย

1. คอกพ่อสุกร	5. คอกคลอด	9. ที่กินน้ำแบบอัตโนมัติ
2. คอกสุกรหย่านม	6. คอกอนุบาล	10. ทางเข้า
3. คอกสุกรอุมท้อง 21-84 วัน	7. โรงเก็บอาหาร	11. ทางเดิน
4. คอกสุกรอุมท้อง 84 วัน ถึงคลอด	8. รางใส่อาหาร	

6. เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการจะต้องทำสัญญาว่าด้วยการเลี้ยงสุกรกับหมู่บ้าน เกษตรกรรมหนองหว้า

5. การปฏิบัติงานของเกษตรกร

เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ได้รับสุกรแม่พันธุ์ 2 สายเลือด อายุ 7-8 เดือน 30 ตัว และพ่อพันธุ์สายเลือดเดียวอายุ 9-10 เดือน 2 ตัว สุกรพันธุ์เหล่านี้บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด เป็นผู้จัดหามาให้ โดยรับจากฟาร์มหมม จ.ฉะเชิงเทรา ฟาร์มอ้อมน้อย จ.สมุทรปราการ และฟาร์มสีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ก. การปฏิบัติงานของเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์

1. งานประจำวัน

ก. ให้อาหารแก่สุกรวันละ 2 เวลา (เช้า-เย็น)

ข. ตรวจสอบสภาพพ่อ-แม่สุกรทุกตัวขณะให้อาหาร หากพบว่ามีพ่อหรือแม่สุกรตัวใดไม่กินอาหาร หรือแสดงอาการป่วย ให้ทำเครื่องหมาย และแจ้งให้สัตวบาลทราบ เพื่อจะได้ทำการรักษาทันที

ค. ให้น้ำแม่สุกรอย่างน้อยวันละ 3 เวลา (เช้า-กลางวัน-เย็น) โดยให้หลังจากที่แม่สุกรกินอาหารแล้ว 10 นาที และตรวจที่กินน้ำพ่อพันธุ์วันละ 2 ครั้ง

ง. ทำการตรวจดูว่ามีแม่สุกรตัวใดที่ทำการผสมแล้วกลับมาเป็นสัดใหม่หรือไม่ วันละครั้ง

จ. หากพบแม่สุกรท้องว่างตัวใดแสดงอาการเป็นสัด ให้นำเข้าผสมกับพ่อพันธุ์หลังจากที่ให้อาหารแล้วประมาณ 1 ชั่วโมง (หลังอาหารมื้อเช้า) แล้วจึงผสมซ้ำอีกครั้ง ห่างกัน 12 ชั่วโมง

ฉ. ทำความสะอาดบริเวณทางเท้า

2. งานพิเศษ

ก. ทำความสะอาดคอกแม่พันธุ์อ้อมท้องที่ว่างลง

- ข. กระตุ้นการเป็นสัด โดยให้แม่สุกรเดินออกกำลัง ตามบริเวณ
ทางเดิน
- ค. เปลี่ยนน้ำยาจุ่มเท้า
- ง. ทำการกำจัดพยาธิภายนอก
- จ. นำสุกรที่ตรวจแล้วว่าทำการผสมติดมาแล้วเกินกว่า 3 อาทิตย์
เข้าอยู่ในของแม่พันธุ์ที่ว่าง
- ฉ. ทำความสะอาดคอกคลอด และบริเวณทางเท้า
- ช. นำสุกรท้องแก่เข้าห้องคลอดที่สะอาด และทำการฆ่าเชื้อโรคแล้ว
ตรวจดูน้ำนม และลักษณะของเต้านม
- ซ. หากพบว่าแม่สุกรตัวใดแสดงอาการใกล้คลอด ให้ทำการตรวจ
ดูอีกครึ่งหนึ่ง เมื่อเวลาประมาณ 4 ทุ่มของวันที่พบ
- ฌ. ทำการคลอดสุกรเมื่อพบว่ามีการคลอดเกิดขึ้น
- ฎ. อาบน้ำ และพ่นยาฆ่าเชื้อโรคแม่สุกรที่คลอดลูกแล้ว แล้วปล่อยให้
ให้ตัวแห้ง
- ฏ. ตอนลูกสุกรตัวผู้ที่ไม่ใช่ทำพันธุ์ทั้งหมด ตัดหู และหางลูกสุกร
พร้อมทั้งฉีดธาตุเหล็ก
- ฐ. ย้ายลูกสุกรหย่านมไปโรงเรือนอนุบาล
- ข. การปฏิบัติงานของเกษตรกรโครงการสุกรขุน
1. การปฏิบัติงานในการป้องกันโรคภายนอก
- ก. เปลี่ยนน้ำยาจุ่มเท้า สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ข. สุกรที่รับเข้าโรงเรือน จะต้องเป็นสุกรแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่แคระ
แกรน และผ่านการทำวัคซีนอหิวาต์แล้ว
- ค. สุกรที่รับเข้าแล้วภายใน 2 อาทิตย์ ต้องทำวัคซีนปากและเท้า
เปื่อย
- ง. ห้ามบุคคลภายนอก ตลอดจนสัตว์เลี้ยงทุกชนิดเข้าภายในบริเวณ
โรงเรือน

2. การปฏิบัติงานประจำวัน

ก. ตรวจสอบอาหาร และเติมอาหารตามชนิด ตรงกับอายุของสุกร ทุกครั้งที่ใกล้จะหมด

ข. ตรวจสอบที่กินน้ำของสุกร และคอยปรับตั้งอาหารให้มีอาหารไหล ออกมาพอดี วันละ 2 ครั้ง

ค. ตรวจสอบสุขภาพของสุกรเข้า-เย็น หากพบสุกรป่วยให้ทำเครื่องหมาย หรือแยกต่างหาก พร้อมทั้งแจ้งแก่สัตวบาล และสัตวแพทย์ ให้ทำการ รักษาทันที

ง. ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อบริเวณคอก ถึงอาหาร ทุกครั้งที่ คอกสุกรว่าง

จ. รักษาความสะอาดบริเวณโรงเรือน ทางเดิน และโอบรอบโรง- เรือน

ฉ. ตรวจสอบความเรียบร้อยของอุปกรณ์ภายในโรงเรือน

ช. การรับ และการใช้อาหาร ยา จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก สัตวบาล และสัตวแพทย์

ซ. การรับ โอน และจำหน่าย จะต้องได้รับอนุญาตจากสัตวบาล ทุกครั้ง

ฌ. เมื่อปรากฏว่าสุกรตายลง ให้เก็บซากสุกรที่ตาย และแจ้งต่อ สัตวบาล สัตวแพทย์ ห้ามทำลาย หรือเคลื่อนย้าย

ฎ. ให้ทำรายงานเกี่ยวกับจำนวนสุกร และอาหาร พร้อมทั้งเขียน บันทึกบนแผ่นกระดานหน้าโรงเรือนทุกวัน

ฏ. เกษตรกรจะต้องทำแปลงหญ้าสำหรับเลี้ยงสุกร ค่อยดูแลให้หญ้า เจริญงอกงามอยู่เสมอ และจะต้องตัดหญ้าให้สุกรวันละ 1 ครั้ง

6. ความช่วยเหลือที่โครงการให้แก่เกษตรกร

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า มีความรับผิดชอบด้านการผลิต การตลาด การติดต่อแหล่งเงินทุน การเป็นผู้ค้าประกันเงินทุน และการผ่อนชำระคืนเงินทุนให้แก่ธนาคารแทนเกษตรกร โดยโครงการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินค่าลูกสุกรแก่เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ เป็นเงินสุทธิตัวละ 70 บาท และจ่ายเงินรายได้แก่เกษตรกรโครงการสุกรขุน เดือนละ 1,500 บาท นอกจากนี้แล้ว โครงการยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

ก. ช่วง 5 เดือนแรกที่ยังไม่มีผลผลิตลูกสุกร ซึ่งเกษตรกรประสบปัญหาด้านการเงิน โครงการได้ให้เกษตรกรกู้ยืมเงินตามความเหมาะสม โดยไม่คิดดอกเบี้ย

ข. โครงการจัดให้มีสวัสดิการแก่เกษตรกร ได้แก่

1. จัดให้มีรถส่งเกษตรกรเข้าเมืองเพื่อซื้ออาหาร
2. โครงการจ่ายเงินช่วยเหลือค่าไฟฟ้าให้แก่เกษตรกรเดือนละ 50 บาท ส่วนที่เกินกว่านี้เกษตรกรจะต้องจ่ายเอง
3. จัดให้มีโทรทัศน์ที่หอประชุมของโครงการ เพื่อให้เกษตรกรได้พักผ่อนหย่อนใจ
4. จัดหาตู้กับข้าว และเตียงนอนให้เกษตรกร มูลค่า 250 บาท
5. ประกันวาทภัยอาคาร บ้านพักอาศัย และโรงเรือนเลี้ยงสุกรให้แก่เกษตรกร
6. โครงการมีความห่วงใยในสุขภาพของเกษตรกร และต้องการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการรักษาพยาบาล ซึ่งในปัจจุบันเมื่อเกษตรกรป่วยต้องเดินทางไปพบแพทย์ ซึ่งอยู่ห่างจากโครงการมาก บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด จึงได้บริจาคเงินให้ทางราชการ เพื่อสร้างสถานีอนามัยขึ้นในโครงการ ในพื้นที่ 1.5 ไร่ รวมเป็นเงิน 456,685.20 บาท เมื่อวันที่ 22 ม.ค. 2523 ซึ่งเกษตรกรบริเวณข้างเคียงจะได้รับบริการนี้ด้วย

ปัญหาด้านสุขภาพของเกษตรกร คือ โครงการนี้มีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก มีแมลงรบกวน เนื่องจากมูลสุกร เกษตรกรทานอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ และ

มักเป็นโรคทางเดินอาหาร¹ ซึ่งพยาบาลได้เสนอให้ใช้ยาฆ่าแมลงวัน และอบรมให้เกษตรกรตีมน้ำดื่ม ในเดือนหนึ่งมีเกษตรกรเข้ารับบริการจากสถานีอนามัยประมาณ 50 คน

7. โครงการได้มอบห้องในอาคารสำนักงานโครงการให้เกษตรกรเปิดเป็นร้านค้าสหกรณ์ ซึ่งเกษตรกรร่วมกันจัดตั้งเพื่อขายสิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ร้านสหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น ๆ ละ 50 บาท และถือหุ้นโดยสมาชิกเกษตรกร และพนักงานโครงการ สหกรณ์ประกอบด้วยกรรมการ 15 ท่าน มีคุณบุญส่ง กลัดงาม เป็นประธาน

8. จากการที่โครงการพิจารณาเห็นว่า จักรยานเป็นพาหนะที่จำเป็นในโครงการ เนื่องจากบริเวณโครงการใหญ่มาก มีพื้นที่ถึง 1,253 ไร่ โครงการได้จัดหาจักรยานมาขายแก่เกษตรกรในราคาต่ำกว่าท้องตลาด และให้เกษตรกรผ่อนชำระได้ด้วยในราคา 1.050 บาท

9. เนื่องจากโครงการตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาประเทศชาติ โครงการจึงให้ مبلغประมาณส่วนหนึ่งไปช่วยสนับสนุนโรงเรียนรอบ ๆ โครงการ ได้แก่ การสร้างรั้ว สนามเด็กเล่น บ่อน้ำ ช่วยค่าอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียนที่ยากจน

7. ความช่วยเหลือที่รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้แก่โครงการ

ตัวแทนของรัฐบาลที่ให้ความช่วยเหลือแก่โครงการ ได้แก่ คุณทิวา พูลสมบัติ นายอำเภอพนมสารคาม ซึ่งได้รับรางวัลคนไทยดีเด่นประจำปี

¹ สัมภาษณ์ พเยาว์ วัฒนชัยกุล, พยาบาลประจำสถานีอนามัยบ้านหนองหว้า,

ความช่วยเหลือที่ให้แก่โครงการ

ก. ให้คำแนะนำสภาพพื้นที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของโครงการ

ข. จัดประชุมลูกบ้านเพื่อชี้แจงถึงความช่วยเหลือที่โครงการจะให้แก่เกษตรกรด้านการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่

ค. ช่วยในการจัดหาสาธารณูปโภค โดยเฉพาะไฟฟ้า ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการที่รัฐบาลให้ความร่วมมือประสานงาน ไฟฟ้าพัฒนาที่ติดตั้งจึงเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพียง 25% ส่วนที่เหลือ 75% ได้รับความสนับสนุนด้วยงบประมาณที่ทางอำเภอได้รับ

ง. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

จ. สอดส่องดูแลป้องกันโจรภัย

ฉ. เอาใจใส่ควบคุมดูแลการดำเนินงานในหมู่บ้าน ให้เป็นไปอย่างยุติธรรม และทั่วถึง ไม่ให้บริษัทเอาเปรียบเกษตรกร

ช. จัดให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือ เกษตรกรอำเภอทำการฝึกอบรมให้เกษตรกรเข้าใจหลักสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

ซ. ช่วงที่ยังไม่มีสถานีอนามัยในโครงการ จัดให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาจัดสอนการคุมกำเนิด

8. การจัดองค์การ

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า ได้แบ่งหน่วยงานออกเป็น 4 หน่วยงานนี้

ก. หน่วยผลิตสุกรพันธุ์ มีหน่วยงานในความรับผิดชอบ คือ หน่วยงานสุกรพันธุ์ และหน่วยสถิติสุกร หน่วยผลิตสุกรพันธุ์รับผิดชอบสมาชิกเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ 38 ครอบครัว จำนวนสุกรแม่พันธุ์ 1,140 ตัว สุกรพ่อพันธุ์ 76 ตัว

ข. หน่วยผลิตสุกรเนื้อ มีหน่วยงานในความรับผิดชอบ คือ หน่วยงานสุกรขุน และหน่วยสถิติสุกรขุน หน่วยสุกรขุนรับผิดชอบสมาชิกเกษตรกรโครงการสุกรขุน 12 ครอบครัวละ 960 ตัว รวมจำนวนสุกรขุน 11,520 ตัว

ค. หน่วยโรงงานผสมอาหารสัตว์ มีหน่วยงานในความรับผิดชอบ คือ หน่วยช่างประจำโรงงาน หน่วยผลิตและจัดส่งอาหาร หน่วยนี้มีเครื่องผสมอาหาร ซึ่งมีกำลังผลิต

4.5 ต้นต่อชั่วโมง

ง. แผนกธุรการ มีหน่วยในความรับผิดชอบ คือ หน่วยการเงิน หน่วยจัดซื้อ จัดซ่อม หน่วยบริการธุรการ หน่วยยามรักษาการณ์ และหน่วยโรงครัว

หน่วยงานทั้ง 4 อยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

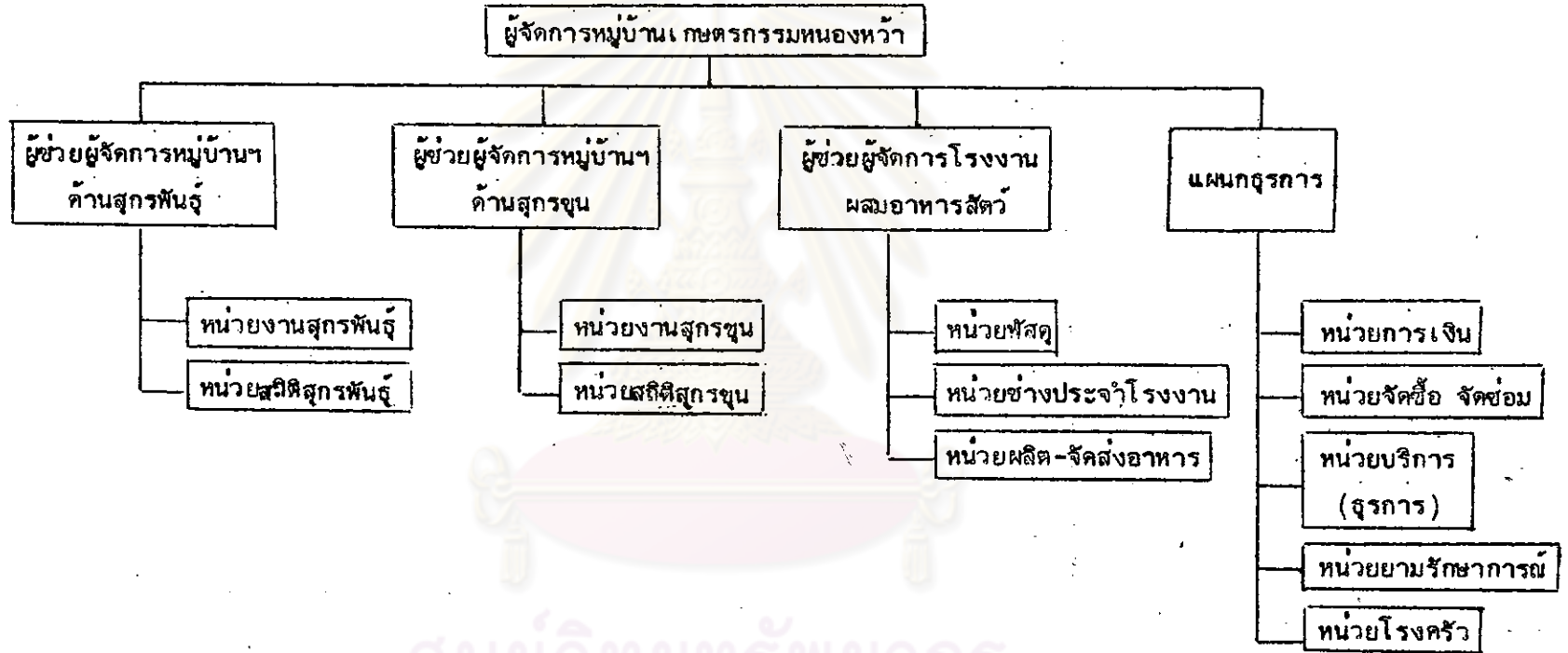
นอกจากหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีหน่วยงานพิเศษ ซึ่งแยกเป็นหน่วยอิสระ เป็นหน่วยงานของบริษัท CP PRODUCE ซึ่งจะวางแผน และควบคุมการปลูกพืชไร่ในโครงการ โดยเจ้าหน้าที่หน่วยงานนี้มิได้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ แต่จะหมุนเวียนไปตามจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้พนักงาน และเครื่องจักรทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (แผนภาพที่ 4-3 หน้า 65)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4-3

การจัดสายงานโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

ที่มา: สัมภาษณ์คุณพงษ์ศักดิ์ รัตนโยธิต, ผู้จัดการโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

ก. ผู้จัดการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

ผู้จัดการมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. รับผิดชอบในการดำเนินงานของฟาร์มให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัท
2. ทำหน้าที่ควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามโครงการ
3. จัดการงานด้านบุคคลของฟาร์ม และควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน

ให้เป็นไปตามระเบียบของบริษัท

4. ควบคุมรายได้ รายจ่าย งบประมาณของฟาร์ม
5. รับผิดชอบในการดูแลรักษาทรัพย์สินต่าง ๆ ของฟาร์ม
6. ควบคุมการดำเนินงานของเกษตรกรให้เป็นไปตามสัญญาที่ทำไว้กับทาง

บริษัท

7. ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นอยู่ รายได้ของเกษตรกรต่าง ๆ ร่วมกับ

เกษตรกรตามนโยบายของบริษัท

ข. หน่วยผลิตสุกรพันธุ์

1. ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้านฯ ด้านสุกรพันธุ์

ผู้ช่วยผู้จัดการมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ช่วยผู้จัดการในด้านการผลิตสุกร

ข. ควบคุมการทำงานของสัตว์บาล พนักงานสถิติ และสมาชิก

38 ครอบครั

ค. รับผิดชอบในการสั่งอาหารสัตว์ ยาป้องกันรักษาโรคสัตว์

ตลอดจนอุปกรณ์การเลี้ยงสุกรทั้งหมด

- ง. รับผิดชอบในการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ทดแทน หรือ คัดทิ้ง¹
- จ. รับผิดชอบในการจับลูกสุกรอายุ 8 สัปดาห์ ออกจากบ้านสมาชิก เพื่อนำส่งโรงเรือนสุกรขุน หรือขายสุกร

2. สัตวบาล-สุกรพันธุ์

สัตวบาลมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ควบคุมการผลิตลูกสุกร ด้านการผสมพันธุ์ เพอร์เซนต์การคลอด ขนาดครอกเมื่อหย่านม และทำรายงานควบคุมการป้องกันรักษาโรค
- ข. คอยดูแล และให้คำแนะนำแก่สมาชิกของหมู่บ้านเกษตรกรรม ท้องหว้าในการเลี้ยงสุกร การให้อาหาร การผสมพันธุ์ การทำคลอด ตลอดจนวิธีป้องกัน และรักษาโรคสุกร
- ค. รับผิดชอบในการจัดสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนให้แก่สมาชิก เพื่อให้การผลิตสุกรเป็นไปตามโครงการที่วางไว้

ในระยะแรกของการดำเนินโครงการ สัตวบาล 1 คน รับผิดชอบ เกษตรกร 6 ครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรที่เข้ามาอยู่ในโครงการไม่เคยเลี้ยงสุกร โดยอาศัยการจัดการสมัยใหม่ ก่อนเข้ามาอยู่ในโครงการก็เข้ารับการฝึกอบรมเพียง 2 สัปดาห์เท่านั้น

โครงการด้านสุกรพันธุ์ มีสัตวบาลประจำ 3 คน โดยแบ่งการรับผิดชอบเป็น 3 สาย นายสัตวบาล 1 คน จะรับผิดชอบสมาชิก 12-14 ครอบครัว

สายที่ 1 รับผิดชอบเกษตรกรครอบครัวที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 10,11,12,13,14 รวม 14 ครอบครัว

สายที่ 2 รับผิดชอบเกษตรกรครอบครัวที่ 23,24,25,26,27,28, 29,30,35,36,37,38 รวม 12 ครอบครัว

¹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ.

สายที่ 3 รับผิดชอบเกษตรกรครอบครัวที่ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 31, 32, 33, 34 รวม 12 ครอบครัว

อนาคต โครงการตั้งความหวังว่าจะใช้ส้วบบาลเพียงคนเดียวในการควบคุมเกษตรกร 38 ครอบครัว เนื่องจากเกษตรกรได้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการเลี้ยงของตน และเริ่มทำงานได้โดยไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด¹

ส้วบบาลสอนเกษตรกรทำรายงานประจำวัน ซึ่งบันทึกด้านการเป็นสัตว์ การผสม การคลอด การหย่านม บันทึกสุกรที่ป่วย และบันทึกรายการการใช้ อาหาร และยา และสรุบบยอดคงเหลือของสุกรทุกวัน ส้วบบาลจะนำรายงานประจำวันของเกษตรกรในความรับผิดชอบของตนมาสรุปการปฏิบัติงานในฟาร์มประจำวัน ซึ่งมีรายละเอียดของสต็อก พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ลูกสุกร และสรุปการผลิตพันธุ์ การคลอด การแท้ง

3. พนักงานสถิติ-สุกรพันธุ์

พนักงานสถิติทำหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. รวบรวม และสรุปรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรให้ถูกต้อง โดยรวบรวมรายงานการเลี้ยงสุกรประจำวันจากสมาชิกทุกครอบครัว แล้วนำมาสรุป เป็นรายงานประจำวัน สรุปรายงานการผลิตประจำสัปดาห์ สรุปรายงานประจำเดือน เพื่อเสนอต่อผู้จัดการ และนำส่งบริษัท

ข. รับผิดชอบในการทำรายงานสินค้าคงคลังเกี่ยวกับสุกรทั้งหมด เพื่อนำส่งฝ่ายบัญชีทุก ๆ วัน เสาร์สุดท้ายของเดือน

กรณีสุกรทดแทน พนักงานสถิติจะทำรายงานสุกรทดแทน ซึ่งเป็น การบันทึกถึงเพศ พันธุ์ เบอร์หู ที่มา พันธุ์พ่อและเบอร์ พันธุ์แม่และเบอร์

¹สัมภาษณ์ พงษ์ศักดิ์ รัตนโฆสิต, ผู้จัดการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหัว,

จากรายงานนี้ พนักงานจะกรอกรายละเอียดของสุกรพันธุ์ในบัตรบันทึกสุกรพันธุ์ แล้วมอบให้แก่เกษตรกรเก็บไว้หน้าคอกที่ขังสุกร เพื่อบันทึกถึงการผสมพันธุ์ การคลอด

ค. หน่วยผลิตสุกรเนื้อ

1. ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้านฯ ด้านสุกรขุน

ผู้ช่วยผู้จัดการสุกรขุน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ควบคุมการเลี้ยงสุกรขุนของสมาชิก 12 ครอบครัว
- ข. รับผิดชอบในการจัดโปรแกรมการนำสุกรเข้ามาเลี้ยง
- ค. รับผิดชอบในการส่งมอบสุกรให้สมาชิก ตลอดจนบำรุงรักษา

อุปกรณ์การเลี้ยงสุกรให้อยู่ในสภาพที่ดี

ง. รับผิดชอบในการจับลูกสุกร เพื่อออกจำหน่ายเมื่อถึงกำหนด ตลอดจนการทำความสะดวกโรงเรือน และอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับเตรียมรับสุกรรุ่นใหม่

- จ. ควบคุมการทำงาน of พนักงานสัตวบาล และสถิติ

2. สัตวบาล-สุกรขุน

สัตวบาล มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. คอยดูแล และให้คำแนะนำฝึกสอนสมาชิกผู้เลี้ยงสุกรขุนในด้าน การจัดการฟาร์ม เช่น การเตรียมโรงเรือน และอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร การให้อาหาร การบำรุงรักษาอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร การทำรายงานการเลี้ยงสุกรประจำวัน

ข. การควบคุมป้องกันรักษาโรคสุกร เช่น การทำวัคซีน

ค. การชั่งน้ำหนัก การจัดส่งสุกรเนื้อออกขาย

สัตวบาล 1 คน รับผิดชอบสมาชิก 6 ครอบครัว จำนวนสุกรขุนที่อยู่ในความรับผิดชอบ 5,760 ตัว

3. พนักงานสถิติ-สุกรขุน

พนักงานสถิติสุกรขุนมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. รวบรวมและสรุปรายงานการเลี้ยงสุกร โดยรวบรวมรายงานการเลี้ยงสุกรประจำวันจากสมาชิกทุกครอบครัว แล้วนำมาสรุปเป็นรายงานประจำวัน ประจำสัปดาห์ และประจำเดือน เพื่อเสนอต่อผู้จัดการ และนำเสนอบริษัท
- ข. รับผิดชอบในการทำรายงานสินค้าคงคลังเกี่ยวกับสุกรทั้งหมด เพื่อนำส่งฝ่ายบัญชีทุก ๆ วันเสาร์สุดท้ายของเดือน
- ค. ควบคุมการชั่งน้ำหนักสุกรที่จะจำหน่าย และออกใบสั่งของ

ง. หน่วยโรงงานผสมอาหารสัตว์

1. ผู้ช่วยผู้จัดการโรงงานผสมอาหารสัตว์

ผู้ช่วยผู้จัดการโรงงานผสมอาหารสัตว์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- ก. ควบคุมการผลิตของโรงงานอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า ซึ่งได้รับมอบหมายงานจากผู้จัดการ
- ข. รับผิดชอบการผลิตอาหารสัตว์ให้เพียงพอต่อการเลี้ยงสุกรในหมู่บ้าน
- ค. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้มีคุณค่าทางอาหารตามความต้องการของสุกร
- ง. รับผิดชอบในการจัดซื้อวัตถุดิบ ตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ
- จ. ดูแลรักษาโรงงานผสมอาหารสัตว์ อุปกรณ์การผสมอาหารสัตว์ให้อยู่ในสภาพดี
- ฉ. รับผิดชอบในการส่งมอบอาหารให้สมาชิกหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า
- ช. ควบคุมการทำงานของช่าง

2. เจ้าหน้าที่พัสดุ

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. มีหน้าที่จ่ายอาหารสัตว์ ยาสัตว์ ให้แก่สมาชิกหมู่บ้านเกษตรกรรม-หนองหว้า ตามใบสั่งจ่ายของเจ้าหน้าที่สัตวบาล
- ข. มีหน้าที่จ่ายวัสดุก่อสร้าง และอุปกรณ์โรงเรียนให้หน่วยข้างของหมู่บ้าน เพื่อการก่อสร้าง หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุด
 - ค. ตรวจสอบรับวัสดุต่าง ๆ ที่จัดส่งให้หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า
 - ง. รับผิดชอบการทำบัญชีสินค้าคงคลังประจำวันของหมู่บ้าน
 - จ. ควบคุมการทำงานของพนักงานส่งอาหาร

3. ช่างประจำโรงงาน

ช่างประจำโรงงาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ควบคุมการทำงานของเครื่องผสมอาหารสัตว์
- ข. ดูแลรักษาโรงงาน อุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงงานผสมอาหารสัตว์

ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ

- ค. รักษาความสะอาดภายในโรงงานอาหารสัตว์
- ง. ซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ
- จ. ควบคุมการทำงานของพนักงานผสมอาหาร

4. คนงานผลิตและจัดส่งอาหาร

คนงานผลิตและจัดส่งอาหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. นำวัตถุดิบมาเข้าเครื่องผสมกับหัวอาหาร สำหรับผลิตอาหารตามสูตรที่ต้องการ
- ข. บรรจุอาหารที่ผสมแล้วลงกระสอบ และตั้งเรียงให้เป็นระเบียบ
- ค. ดูแลทำความสะอาดตัวโรงงาน และเครื่องผสมอาหารให้

สะอาดอยู่เสมอ

- ง. จัดส่งอาหารสำเร็จให้แก่สมาชิกทุก ๆ ครอบครัว

จ. แผนกธุรการ

1. พนักงานบัญชีและการเงิน

พนักงานบัญชีและการเงิน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. รับผิดชอบเกี่ยวกับรายรับของฟาร์มทั้งหมด คือ รายได้จากการจำหน่ายสุกร อนุอาหาร กระสอบ หรือรายได้อื่น ๆ
- ข. รับผิดชอบเกี่ยวกับรายจ่ายของฟาร์ม ได้แก่ การจ่ายเงินค่าจ้างเลี้ยงสุกรให้แก่สมาชิก ค่าแรงรายวัน เงินเดือนพนักงาน และค่าใช้จ่ายของฟาร์มทั้งหมด
- ค. รับผิดชอบการทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของฟาร์ม
- ง. รับผิดชอบในการคิดหักภาษีรายได้ของเกษตรกร ลูกจ้าง หรืออื่น ๆ ตามระเบียบของทางราชการ
- จ. รวบรวมหลักฐานรายได้ และค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้จัดการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า เพื่อนำส่งบริษัท หรือเบิกเงินชดเชยจากบริษัทต่อไป
- ฉ. ควบคุมรายรับ รายจ่ายของโรงครัวฟาร์ม

2. พนักงานจัดซื้อ จัดซ่อม

พนักงานจัดซื้อ จัดซ่อม มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ของฟาร์ม อาจสั่งซื้อจากฝ่ายจัดซื้อของบริษัท หรือหาซื้อตามท้องถิ่นแล้วแต่กรณี
- ข. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง
- ค. จัดซ่อมเครื่องมือ เครื่องจักรกล ตลอดจนยานพาหนะทุกชนิดของฟาร์ม โดยดำเนินการตามระเบียบของฟาร์ม และของบริษัท

3. พนักงานธุรการ

พนักงานธุรการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. จัดสถานที่ เครื่องเสียง และต้อนรับผู้มาชมกิจการ
- ข. ติดต่อประสานงานกับฝ่ายราชการ ในกรณีที่มีงานเกี่ยวข้อง
- ค. ให้บริการแก่สมาชิก และพนักงานในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน เช่น กรณีเจ็บป่วย หรือมีอุบัติเหตุ
- ง. ควบคุมการเข้าออกนอกสถานที่ของบุคคลภายนอก
- จ. จัดทำทะเบียนประวัติ สำมะโนครัวของสมาชิกทั้งหมด

4. ยามรักษาการณ์

ยามรักษาการณ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท ตรวจตราบริเวณ ป้องกันโจรภัย
- ข. รักษาความสงบภายในหมู่บ้าน
- ค. ควบคุมการเข้า ออกสถานที่ตามระเบียบของหมู่บ้านเกษตรกรรม-หนองหว้า

ยามรักษาการณ์ในโครงการ เป็นสมาชิกเกษตรกรที่โครงการคัดเลือก มา มีจำนวน 8 คน โดยแบ่งเป็นยามรักษาการณ์ตรวจคนเข้า ออกที่หน้าประตูทางเข้าของโครงการ 2 คน ยามรักษาการณ์โครงการสุกรพันธุ์ 3 คน และ ยามรักษาการณ์โครงการสุกรขุน 3 คน

5. หน่วยโรงครัว ประกอบด้วยคนทำครัว และผู้ช่วยคนทำครัว

ก. คนทำครัว

คนทำครัว มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ประกอบอาหาร และจัดเตรียมอาหารให้แก่พนักงานวันละ 3 มื้อ ตามเวลาที่กำหนดให้

2. ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องครัวต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี และ สะอาด ตลอดจนความสะอาดของโรงครัว และรอบบริเวณครัว

3. จัดการจ่ายตลาด ซื้อกับข้าวมาปรุงอาหารให้พนักงาน

ข. ผู้ช่วยคนทำครัว

ผู้ช่วยคนทำครัว มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้คือ

1. ผู้ช่วยคนทำครัวในการประกอบอาหาร
2. ดูแลรักษาความสะอาดที่ทำงาน บ้านพักพนักงาน
3. ซักรีดเสื้อผ้าชุดทำงานของพนักงาน

9. การดำเนินงานหน่วยสุกรพันธุ์ และการประเมินผล

หน่วยผลิตสุกรพันธุ์มีสมาชิกเกษตรกรในความรับผิดชอบ 34 ครอบครัว ในปี 2521 และเพิ่มเป็น 38 ครอบครัวในปี 2522 เกษตรกรแต่ละครอบครัวมีความรับผิดชอบในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 30 แม่ และสุกรพ่อพันธุ์ 2 ตัว¹ โดยมีนายจรศักดิ์ พรหมเชษฐ เป็น ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้าน เกษตรกรรมหนองหว้าด้านสุกรพันธุ์ และทำหน้าที่เป็นสัตวบาลรับผิดชอบ เกษตรกร 1 สายด้วย สัตวบาลที่รับผิดชอบเกษตรกรอีก 2 สาย ได้แก่ นายวิรัตน์ คมคง และ นายสุธรรม นิธิกุล และพนักงานสถิติคือ นางสาวอุษา เผ่าเพ็ง

ปัจจุบันหน่วยผลิตสุกรพันธุ์มีสุกร 1,140 แม่ และพ่อสุกร 76 ตัว การให้ผลผลิตของลูกสุกรขึ้นอยู่กับระยะเวลาหย่านม และเปอร์เซ็นต์ผสมติดของแม่สุกร ถ้ากำหนดช่วงเวลาหย่านม จะได้จำนวนครอก/แม่/ปีน้อย ในทางตรงกันข้าม ถ้ากำหนดช่วงเวลาหย่านมเร็ว จะได้จำนวนครอก/แม่/ปีมาก สำหรับโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าได้กำหนดระยะ

¹ อัตราการใช้พ่อพันธุ์ต่อแม่พันธุ์ คือ 1 ต่อ 15

เวลาหย่านม 28 วัน¹ และเปอร์เซ็นต์นมติดของแม่สุกร คือ 70%²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹สัมภาษณ์ พงษ์ศักดิ์ รัตนโชษิต, ผู้จัดการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า,
19 เมษายน 2522.

²สัมภาษณ์ สงวน ชื่นชม, หัวหน้าแผนกสถิติ-สุกร บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด,
15 กรกฎาคม 2522.

ตามมาตรฐานที่บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัดตั้งไว้สำหรับโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรม
หนองหว้านั้น แม่สุกรจะให้ลูกเฉลี่ย 2.1 ครอก/ปี¹ ขนาดครอกคลอดมาตรฐาน 9 ตัว/ครอก

¹วิธีคำนวณครอกคลอด/แม่/ปี

จำนวนวันที่แม่สุกรอุมท้อง	114 วัน
ระยะเวลาที่กำหนดให้หย่านม เป็น	28 วัน
ระยะเวลาที่แม่สุกรเป็นสัดหลังหย่านมเฉลี่ย	17 วัน
รวมจำนวนวันที่เสียไปต่อครอก	<u>159</u> วัน
คิดเปอร์เซ็นต์ผสมติด 70% = $\frac{70 \times 1,140}{100}$ =	798 แม่
รวมจำนวนวันที่เสียเวลาไปของแม่สุกร 798 แม่ = 798 x 159 =	126,882 วัน
แม่ที่ผสมไม่ติด และต้องผสมใหม่ 30% = $\frac{30 \times 1,140}{100}$ =	342 แม่
จำนวนวันที่แม่สุกรอุมท้อง	114 วัน
ระยะเวลาที่กำหนดให้หย่านม เป็น	28 วัน
ระยะเวลาที่แม่สุกรเป็นสัดหลังหย่านมเฉลี่ย	17 วัน
ช่วงเวลาที่ผสมใหม่	<u>21</u> วัน
รวมจำนวนวันที่เสียเวลาต่อครอก	<u>180</u> วัน
รวมจำนวนวันที่เสียเวลาไปของแม่สุกร 342 แม่ = 342 x 180 =	61,560 วัน
รวมจำนวนวันที่เสียไปของแม่สุกร 1,140 แม่ = 126,882 + 61,560	
	= 188,442 วัน
เฉลี่ยจำนวนวันที่เสียเวลาไปต่อครอก = $\frac{188,442}{1,140}$ =	165.3 วัน
จำนวนครอกของแม่สุกรต่อปี = $\frac{365}{166}$ =	2.19 ครอก/ปี

และขนาดตรอกหย่านมาตรฐาน 8.5 ตัวต่อตรอก¹ ฉะนั้นแม่สุกร 1,140 แม่ จะให้ลูกสุกร 2,394 ตรอกต่อปี หรือคิดเป็นจำนวนผลผลิตลูกสุกรเมื่อคลอดมีชีวิต 21,546 ตัว และจำนวนลูกหย่านม 20,349 ตัว

เพื่อเป็นการจูงใจให้เกษตรกรสนใจในการเลี้ยงสุกร โครงการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหัวไต้จัดให้มีการประกวดผลงานของเกษตรกรแต่ละครอบครัว และมีการให้รางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะการประกวด ดังนี้

รางวัลที่ 1 ถ้วย 1 ใบ และเงินสด 2,000 บาท

รางวัลที่ 2 ถ้วย 1 ใบ และเงินสด 1,500 บาท

รางวัลที่ 3 ถ้วย 1 ใบ และเงินสด 1,000 บาท

รางวัลที่ 4 และรางวัลที่ 5 เป็นรางวัลชมเชย โดยโครงการให้เงินสด 700 บาท และ 500 บาท ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹จากรายงานของโครงการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหัวไต้ ของแผนกสถิติ-สุกร เสนอต่อกรรมการรองผู้จัดการใหญ่ บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด

²อุภาคผนวก อ.

ผลของการจัดอันดับในปี 2521 และ 2522 มีดังนี้

ตารางที่ 4-2

ผลการจัดลำดับเกษตรกรที่ได้รางวัลการประกวดประจำปี 2521-2522

อันดับที่	บ้านหลังที่		คะแนน (%)	
	ปี 2521	ปี 2522	ปี 2521	ปี 2522
1	22	27	81.12	82.00
2	26	29	80.80	81.45
3	27	1	79.90	80.59
4	12	24	79.52	79.01
5	24	22	78.14	78.74

ที่มา: รายงานสรุปผลการดำเนินงานของเกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ หมูบ้านเกษตรกร
หนองหัว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการผลิตโครงการสุกรพันธุ์ ประจำปี 2521 และปี 2522 เปรียบเทียบกับ
มาตรฐานที่โครงการตั้งไว้ เป็นดังนี้

ตารางที่ 4-3

ผลการผลิตโครงการสุกรพันธุ์ ประจำปี 2521 และปี 2522 เปรียบเทียบกับมาตรฐาน

รายการ	ปี พ.ศ.		มาตรฐาน
	2521 ¹	2522 ²	
จำนวนพ่อพันธุ์ยกมา	-	80	-
จำนวนพ่อพันธุ์รับเข้า	123	74	-
จำนวนพ่อพันธุ์เสียหาย	43	43	-
จำนวนพ่อพันธุ์ที่ขาย	-	5	-
จำนวนพ่อพันธุ์คงเหลือ	80	106	-
เปอร์เซ็นต์พ่อพันธุ์เสียหาย	34.96	28.86 ³	50

¹ เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ ประจำปี 2521 มี 34 ครอบครัว

² เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ ประจำปี 2522 มี 38 ครอบครัว

³ การคำนวณ % พ่อพันธุ์เสียหาย ปี 2522 คัดจาก

$$\frac{\text{จำนวนพ่อพันธุ์เสียหาย}}{\text{จำนวนพ่อพันธุ์ยกมา} + \text{จำนวนพ่อพันธุ์รับเข้า} - \text{จำนวนพ่อพันธุ์ที่ขาย}} \times 100$$

$$= \frac{43}{80 + 74 - 5} \times 100 = 28.86\%$$

รายการ	ปี พ.ศ.		
	2521	2522	มาตรฐาน
จำนวนแม่พันธุ์ยกมา	-	1,010	-
จำนวนแม่พันธุ์รับเข้า	1,293	474	-
จำนวนแม่พันธุ์เสียหาย	283	339	-
จำนวนแม่พันธุ์คงเหลือ	1,010	1,145	-
เปอร์เซ็นต์แม่พันธุ์เสียหาย	21.89	22.84 ¹	30
จำนวนแม่คลอด	1,111	2,273	-
จำนวนลูกคลอดมีชีวิต	9,779	20,720	-
ลูกคลอดมีชีวิต / แม่ ²	8.8	9.12	9
จำนวนแม่หย่านม	962	2,211	-
จำนวนลูกหย่านม	8,122	18,959	-

¹ การคำนวณเปอร์เซ็นต์แม่พันธุ์เสียหาย ปี 2522 คิดจาก

$$\frac{\text{จำนวนแม่พันธุ์เสียหาย}}{\text{จำนวนแม่พันธุ์ยกมา} + \text{จำนวนแม่พันธุ์รับเข้า} - \text{จำนวนแม่พันธุ์ที่ขาย}} \times 100$$

$$= \frac{339}{1,010 + 474 - 0} \times 100 = 22.84\%$$

² ขนาดครอกคลอดมีชีวิต = $\frac{\text{จำนวนลูกคลอดมีชีวิต}}{\text{จำนวนแม่คลอด}}$

รายการ	ปี พ.ศ.		มาตรฐาน
	2521	2522	
ลูกหย่านม/แม่ ¹	8.44	8.57	8.5
จำนวนลูกคลอดมีชีวิต (ของแม่หย่านม)	8,471	20,121	-
เปอร์เซ็นต์เลี้ยงรอด ²	95.88	94.22	95
จำนวนลูกสุกรส่งมอบ	6,861	17,854	-
จำนวนลูกสุกรเสียหายตั้งแต่คลอดถึงอายุ 8 สัปดาห์	451	1,759	-
เปอร์เซ็นต์ลูกสุกรเสียหายเทียบกับจำนวนลูกคลอดมีชีวิต ³	4.61	8.49	10.00
จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี	-	1,135	

$$^1 \text{ขนาดตรอกหย่านม} = \frac{\text{จำนวนลูกหย่านม}}{\text{จำนวนแม่หย่านม}}$$

$$^2 \text{เปอร์เซ็นต์เลี้ยงรอด} = \frac{\text{จำนวนลูกหย่านม}}{\text{จำนวนลูกคลอดมีชีวิต (ของแม่หย่านม)}}$$

$$^3 \text{เปอร์เซ็นต์ลูกสุกรเสียหาย เทียบกับจำนวนลูกคลอดมีชีวิต} \\ = \frac{\text{จำนวนลูกสุกรเสียหายตั้งแต่คลอด ถึงอายุ 8 สัปดาห์}}{\text{จำนวนลูกคลอดมีชีวิต}}$$

รายการ	ปี พ.ศ.	2521	2522	มาตรฐาน
	จำนวนครอกคลอด/แม่/ปี ¹		-	2.0
จำนวนครอกหย่านม/แม่/ปี ²		-	1.95	-
เฉลี่ยจำนวนลูกสุกรส่งขุน-ขาย/แม่/ปี ³		-	15.73	-

จากตารางแสดงผลการผลิตโครงการสุกรพันธุ์ ผลผลิตปี 2521 ต่ำกว่าปี 2522 เนื่องจากในปีแรกที่เกษตรกรเข้ามาอยู่ในโครงการได้ทยอยเข้าเป็นชุด และในระยะแรกโครงการได้จัดสุกรแม่พันธุ์ให้ครบหัวละ 10 แม่ แล้วจึงเพิ่มจำนวนแม่พันธุ์ขึ้นเรื่อย ๆ จนครบ 30 แม่ โดยโครงการไม่มีการเก็บสถิติแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี ดังนั้นจำนวนลูกสุกรในปี 2521 จึงมีน้อย และในปี 2522 เป็นปีที่ผลิตเต็มโครงการ ซึ่งสามารถวัดผลการผลิตได้

การดำเนินงานในระยะแรก โครงการประสบปัญหา เรื่องสุกรพ่อแม่พันธุ์มีไม่เพียงพอ การคัดเลือกพันธุ์ทำได้ไม่เต็มที่ สุกรที่นำเข้ามาเป็นพ่อแม่พันธุ์ที่ยังหนุ่ม และสาว การให้ลูกครอกที่หนึ่งจึงให้ผลผลิตไม่เต็มที่เท่าที่ควร และเกิดปัญหาเรื่องเจ้าลูกสุกร (battery) ล้น หรือ เหลือ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากสุกรที่นำเข้ามาอายุไล่เสียกัน ซึ่งการแก้ไขอาจทำได้โดยการจัดระยะเวลาหย่านมให้เร็วขึ้น หรือช้าลง กล่าวคือ ขณะที่สุกรอ่อนมีมาก ให้หย่านมลูกสุกรรุ่นใหม่

$$^1 \text{ จำนวนครอกคลอด/แม่/ปี} = \frac{\text{จำนวนแม่คลอด}}{\text{จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี}}$$

$$^2 \text{ จำนวนครอกหย่านม/แม่/ปี} = \frac{\text{จำนวนแม่หย่านม}}{\text{จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี}}$$

$$^3 \text{ เฉลี่ยจำนวนลูกสุกรส่งขุน-ขาย/แม่/ปี} = \frac{\text{จำนวนลูกสุกรส่งมอบ}}{\text{จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี}}$$

ให้ช้าลง เช่นเดิมมาตรฐานที่ตั้งไว้ต้องหย่านมลูกสุกรที่ 4 สัปดาห์ อาจเลื่อนเป็นหย่านมที่ 5 สัปดาห์ เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าลูกสุกรมีน้อย ให้หย่านมเร็วขึ้น ทั้งนี้ควรพิจารณาถึง ผลได้ผลเสียที่จะเกิด เพราะการหย่านมลูกสุกรเร็วอาจทำให้เปอร์เซ็นต์สูญเสียลูกสุกรสูง อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์คัตทิ้งของพ่อแม่พันธุ์ จะพบว่าดีกว่ามาตรฐานทั้งสองปี

10. การดำเนินงานหน่วยสุกรขุน และการประเมินผล

หน่วยผลิตสุกรขุนมีสมาชิกเกษตรกรในความรับผิดชอบ 12 ครอบครัว สมาชิก แต่ละครอบครัวมีความรับผิดชอบในการเลี้ยงสุกรขุน 2 โรงเรือน โรงเรือนสุกรขุนแต่ละหลัง จุสุกรได้ 400 ตัว¹ ภายในโรงเรือนมีคอกสุกร 40 คอก แบ่งเป็น 2 ด้าน ๆ ละ 20 คอก การเลี้ยงสุกรตัวผู้ และสุกรตัวเมียจะแยกกันเลี้ยง ทั้งนี้เพราะสุกรตัวผู้ต้องการพื้นที่ในการเลี้ยง มากกว่า โตเร็วกว่า และถ้าเลี้ยงรวมกันจะทำให้สุกรตัวเมียอ่อนแอ และเปอร์เซ็นต์คัตทิ้งสูง² คอกสุกรตัวผู้มี 18 คอก ความจุคอกละ 10 ตัว คอกสุกรตัวเมียมี 20 คอก ความจุคอกละ 11 ตัว คอกที่เหลืออีก 2 คอก กันไว้สำหรับสุกรป่วย

ผู้ช่วยผู้จัดการด้านสุกรขุนเป็นคนจัดโปรแกรมการเข้าสุกรขุนทุกวันอังคาร และ วันพุธ โดยคัดตามขนาดของน้ำหนักสุกร

ในปีแรกของการดำเนินโครงการยังไม่ได้ติดตั้งเครื่องผสมอาหาร โครงการได้ ใช้อาหารสำเร็จรูปของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด สุกรมีการบริโภคอาหาร ซึ่งทำให้สุกรเจริญเติบโต ดังแสดงในตารางที่ 4-4 หน้า 84 ดังต่อไปนี้

¹ ความจุของโรงเรือนสุกรขุนจุได้เต็มที่ 480 ตัว

² สัมภาษณ์ นิพร บุรณพรชัย, ผู้ช่วยผู้จัดการด้านสุกรขุน, 11 เมษายน 2523.

ตารางที่ 4-4

อัตราเจริญเติบโต และอาหารที่สุกรขุนใช้บริโภค

อายุ (สัปดาห์)	น้ำหนักตัว (ก.ก.)	ชนิดอาหาร	ต้นทุนอาหาร/ก.ก. ¹ (บาท)	ปริมาณอาหาร ที่บริโภค/วัน (ก.ก.)
8-12	15.56-31.52	552	4.95	1.11
12-18	31.52-60.50	553	4.30	1.86
18-24	60.50-88.64	655	3.85	2.36
24-30	88.64-112.58	655	3.85	2.12

ลูกสุกรขุนที่รับโอนจากโครงการสุกรพันธุ์มีน้ำหนักเฉลี่ย 15.56 กิโลกรัม/ตัว และจะส่งขายเมื่อน้ำหนักเฉลี่ย 112.58 กิโลกรัม ใช้เวลาในการเลี้ยง 154 วัน บริโภคอาหารรวม 297.36 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนค่าอาหารที่บริโภค/ตัว เท่ากับ 1,214.18 บาท²

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ คัดจากใบแจ้งราคาของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด ประจำวันที่ 12 เมษายน 2522.

² ต้นทุนค่าอาหารได้จาก Σ (จำนวนวัน x ปริมาณอาหารที่บริโภค/วัน x ต้นทุนอาหาร/ก.ก.) ในแต่ละช่วงอายุ

สุกรขุนโตเฉลี่ยวันละ 630 กรัม¹

ใน 1 ปี โครงการสุกรขุนจะเลี้ยงสุกรได้ 2.2 รุ่น² จำนวนสุกรที่หมุนเวียน
ในโครงการต่อปีเท่ากับ 21,120 ตัว³ แต่ในปัจจุบัน โครงการใช้โรงเรือนเลี้ยงสุกรขุนเพียง
21 โรงเรือน ส่วนอีก 2 โรงเรือนใช้เลี้ยงสุกรรุ่นพันธุ์ ที่เหลืออีก 1 โรงเรือนยังไม่ได้ใช้
ประโยชน์⁴

$$^1 \text{ น้ำหนักสุกรขุนที่เพิ่มเฉลี่ยต่อวัน} = \frac{\text{น้ำหนักสุกรขุนที่เพิ่มขึ้น}}{\text{จำนวนวันที่เลี้ยง}}$$

² การคำนวณจำนวนรุ่นของสุกรที่เลี้ยงได้/ปี มีดังนี้

เวลาที่ใช้เลี้ยงสุกรตั้งแต่นำเข้าถึงส่งออก คือ	154 วัน
ทำความสะอาด และพักเล้า	<u>7</u> วัน
รวมเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงสุกรขุน 1 รุ่น	161 วัน
ดังนั้นใน 1 ปี ใช้โรงเรือนในการเลี้ยงสุกรได้	$\frac{365}{161} = 2.2$ รุ่น/ปี

³ โรงเรือนสุกร 24 โรงเรือน ความจุโรงเรือนละ 400 ตัว ใน 1 ปี เลี้ยงได้

2.2 รุ่น

⁴ สัมภาษณ์ นิพร บุรณพรชัย, ผู้ช่วยผู้จัดการค่านสุกรขุน, 11 เมษายน 2523.

ผลการผลิตโครงการสุกรขุนประจำปี 2521 และปี 2522 เป็นดังนี้

ตารางที่ 4-5

ผลการผลิตโครงการสุกรขุนประจำปี 2521 และปี 2522

รายการ	ปี พ.ศ.	2521		2522	
		ตัว	%	ตัว	%
ยอดยกมา		0		2,877	
รับเข้า		3,285		14,483	
รวม		3,285	100	17,360	100
ตาย - ทำลาย		91	2.77	629	3.62
ขายคัดทิ้ง		-		755	4.35
ขายลูกสุกร		317		3,576	
โอนขายแม่พันธุ์		-		530	3.05
ขายสุกรเนื้อ		-		6,022	
ยอดยกไป		2,877		5,848	

ตามมาตรฐานการเลี้ยงสุกรขุน มีเปอร์เซ็นต์สูญเสีย 2% ซึ่งในปี 2522

โครงการมีเปอร์เซ็นต์สุกรตาย และคัดทิ้งสูงถึง 7.97% ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรือนสุกรขุนไม่ได้วางตามแนวตะวันออก-ตก ระยะห่างของโรงเรือนไม่เหมาะสม ตามหลักการวางโรงเรือนห่างกัน 30 เมตร แต่โรงเรือนจริงห่างกันเพียง 15 เมตร ทำให้เกิดอากาศอับภายในโรงเรือน ซึ่งทำให้สุกรเกิดโรคทางเดินหายใจ นอกจากนี้ในฤดูร้อน เกษตรกรขาดความกระตือรือร้น และเมื่อเกิดลมพายุ เล้าสุกรพัง เพราะการก่อสร้างไม่ดี

11. การดำเนินงานหน่วยโรงงานผสมอาหารสัตว์และการประเมินผล

หน่วยโรงงานผสมอาหารเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2522 โดยในปีแรกที่

โครงการดำเนินงาน คือปี 2521 โครงการใช้อาหารสำเร็จรูป ซึ่งสั่งจากบริษัทเจริญโภคภัณฑ์-อุตสาหกรรม จำกัด หน่วยโรงงานมีหน่วยงานในความรับผิดชอบ คือ หน่วยพัสดุ หน่วยช่างประจำ

โรงงาน หน่วยผลิตและจัดส่งอาหาร ซึ่งมีพนักงาน 8 คน ทำงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้ควบคุมงาน

กำลังการผลิตของเครื่องจักรผสมอาหาร คือ 4.5 ตัน/ชั่วโมง กล่าวคือ เครื่องผสมอาหารมีความจุ 1.5 ตัน ใช้เวลาในการผสมอาหาร 20 นาที หน่วยโรงงานทำงานวันละ 14 ชั่วโมง¹ ใน 1 เดือนจะผลิตอาหารได้ 1,638 ตัน²

ผู้ช่วยผู้จัดการโรงงานผสมอาหารสัตว์ มีความรับผิดชอบด้านการจัดซื้อวัตถุดิบ ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ วัตถุดิบที่ใช้ในโครงการส่วนใหญ่ได้แก่รำข้าว³ และปลายข้าว⁴ วัตถุดิบทุกชนิดที่นำเข้ามาจะผ่านการเก็บตัวอย่าง เพื่อไปทดสอบว่ามีสิ่งเจือปน หรือมี

¹ สัมภาษณ์ บัณฑิต สุชะวัฒนกุล, ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้านด้านโรงงาน, 16 เมษายน 2522.

² ทำงานเดือนละ 26 วัน

³ รำข้าว (Rice bran) รำข้าวแยกออกเป็น 2 ชนิด คือ รำหยาบ และรำละเอียด รำหยาบ มักจะมีส่วนผสมของแกลบเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้คุณค่าของอาหารต่ำกว่ารำละเอียด

รำละเอียด ถ้าไม่มีสิ่งปลอมปน ก็จะใช้เป็นอาหารเลี้ยงสุกรได้ดี โดยเฉพาะรำที่ได้จากการสีข้าวใหม่ ๆ

รำข้าวใหม่ ๆ จะมีกลิ่นหอม รสชวนกิน สุกรจะชอบกิน ในกรณีที่รำมีราคาแพง อาจจะใช้ข้าวโพด หรือข้าวฟ่างแทน

⁴ ปลายข้าว (broken rice) ปลายข้าวเป็นผลผลิตพลอยได้จากโรงสี ซึ่งเกิดจากการขัดข้าวกล้อง หรือข้าวแดงที่กระเทาะเปลือกออกแล้วให้เป็นข้าวขาว เป็นอาหารที่ให้คาร์โบไฮเดรต หาได้ง่าย และราคาไม่แพง จึงเป็นที่นิยมใช้ในการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป สัตว์เลี้ยงที่ต้องการปลายข้าวมากที่สุดคือ สุกรขุน ทางด้านคุณค่าของอาหาร ปลายข้าวมีเนื้ออาหารมากกว่าข้าวเปลือก แต่มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนน้อยมาก โดยทั่วไปปลายข้าวมี 2 เกรด คือ ชนิดเม็ดโต และเล็ก ในกรณีที่ข้าวเปลือกและปลายข้าวมีราคาแพง จะใช้ข้าวโพด หรือข้าวฟ่างแทน

คุณภาพตามที่ระบุไว้หรือไม่ โดยการตรวจ มีวิธีการดังนี้

ก. เช็คน้ำหนักวัตถุดิบ โดยการชั่งตัวอย่างขึ้นมา 1 กระสอบในหนึ่งแถว

ข. ทำการฉ่ำ¹ วัตถุดิบ แถวละ 2 กระสอบ ในกรณีที่เป็นผู้ขายรายเก่า

และสำหรับผู้ขายรายใหม่ ให้ทำการตรวจเช็คทุกกระสอบ

ค. นำวัตถุดิบที่ทำกรลุ่มขึ้นมาเพื่อตรวจสอบว่ามีสิ่งเจือปนใหม่ เช่น การทดสอบว่ามีดินแป้ง หรือกลบปนในรำ ทำโดยการใส่กรด ถ้ามีดินแป้งปน จะเกิดฟองฟู หรือกรณีที่เป็นภาชนะบรรจุ เช่น กระสอบ จะจำแนกเกรดโดยการสำรวจช่องคืน

วัตถุดิบที่ซื้อมาจะถูกนำเข้าเก็บในไซโล² ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะนำเก็บในคลังวัตถุดิบ การจัดเก็บวัตถุดิบมีการจัดเก็บดังนี้

ก. รำ เก็บ 7 วัน

ข. ปลายข้าว เก็บ 15 วัน

ค. หัวอาหาร เก็บ 30 วัน

การผลิตอาหารมีขั้นตอน คือ วัตถุดิบที่ใช้จะถูกเทในช่องเทวัตถุดิบ แล้วถูกลำเลียงขึ้นไปตามท่อ และผสมกันในอัตราส่วนตามสูตร ซึ่งแบ่งตามประเภท และอายุของสุกร ดังแสดงในตารางที่ 4-6 หน้า 89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ฉ่ำ หมายถึง ลักษณะของการใช้ของแหลมแทงวัตถุดิบ เพื่อการเก็บตัวอย่างวัตถุดิบจำนวนหนึ่งไปทำการตรวจสอบคุณภาพ

² ไซโลในโครงการมี 7 ถัง แบ่งเป็นไซโลเก็บวัตถุดิบ 4 ถัง และไซโลเก็บอาหารสำเร็จรูป 3 ถัง

ตารางที่ 4-6

สูตรอาหารสุกรจำแนกตามประเภทและอายุ¹

ชนิด วัตถุดิบ	อาหารสุกรพันธุ์	อาหารสุกรเล็ก	อาหารสุกรรุ่น	อาหารสุกรใหญ่	อาหารสุกรเนื้อ
รำ	45%	40%	40%	40%	45%
ปลายข้าว	39%	36%	42%	46%	38%
หัวอาหาร	16%	24%	18%	14%	17%
รวม	100%	100%	100%	100%	100%

หากพิจารณาการให้อาหารสุกรตามประเภท และระยะต่าง ๆ สุกรแม่พันธุ์
บริโภคอาหารเฉลี่ยวันละ 2.3 ก.ก.² ดังแสดงในตารางที่ 4-7 หน้า 90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สัมภาษณ์ บัณฑิต สุชะวัฒน์กุล, ผู้ช่วยผู้จัดการโรงงานผสมอาหารสัตว์, 1 เมษายน 2522.

² เวลา 149 วัน สุกรบริโภคอาหาร 341.95 ก.ก.

ตารางที่ 4-7

การให้อาหารสุกรแม่พันธุ์ในระยะต่าง ๆ

ระยะ	ชนิดอาหาร	ต้นทุนอาหาร/ก.ก. ¹	ปริมาณอาหารที่บริโภค/วัน
เริ่มผสม - ตั้งท้อง 84 วัน	566	4.55	1.8
ตั้งท้อง 84 วัน - 114 วัน	566	4.55	2.5
หลังคลอด 1 วัน	567	4.77	1
หลังคลอด 2-3 วัน	567	4.77	1.5
หลังคลอด 4-6 วัน	567	4.77	2
หลังคลอด 7 วัน	567	4.77	2.5
หลังคลอด 7 วัน - หย่านม ²	567	4.77	4.25 ³
ช่วงก่อนผสมใหม่ (ประมาณ 7 วัน)	566	4.55	2

¹ คัดต้นทุนอาหารจากใบแจ้งราคาของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด ประจำวันที่ 12 เมษายน 2522.

² หย่านมลูกสุกรที่ 28 วัน

³ คัดให้เฉพาะตัวแม่ 2 ก.ก. แล้วคัดเพิ่มให้ลูกสุกรตัวละ 250 กรัม โดยคัดให้แม่สุกร 1 ตัว ให้ลูก 9 ตัว/ครอก

และสุกรพ่อพันธุ์บริโภคอาหารเฉลี่ยวันละ 2 ก.ก.¹ สุกรอ่อนอายุ 7-56 วัน บริโภคอาหารเฉลี่ยวันละ 0.6 ก.ก. ดังแสดงในตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8

การให้อาหารลูกสุกรขุน (อายุ 7-56 วัน)

อายุ (วัน)	ปริมาณอาหารที่บริโภค/วัน	หมายเหตุ
7-14	0.18	สุกรทุกช่วงอายุบริโภคอาหารเบอร์ 551 ต้นทุนอาหารต่อกิโลกรัม คือ 6.08 บาท
14-21	0.27	
21-28	0.41	
28-35	0.55	
35-42	0.73	
42-49	0.95	
49-56	1.11	

สุกรขุนบริโภคอาหารเฉลี่ยวันละ 1.93 ก.ก.²

ดังนั้น การประมาณการการบริโภคของสุกรในโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าในปี 2522 จะเป็นดังนี้

¹ สัมภาษณ์ ขจรศักดิ์ พรรณเชษฐ์, ผู้ช่วยผู้จัดการหมู่บ้านฯ ด้านสุกรขุน,

11 เมษายน 2523.

² ดูตารางที่ 4-4.

1. โครงการสุกรพันธุ์

ก. ปริมาณการบริโภคอาหารของแม่สุกรพันธุ์/ปี

$$= 2.3 \text{ ก.ก./วัน} \times 365 \text{ วัน} \times 1,135 \text{ ตัว}^1$$

$$= 952,832 \text{ ก.ก.}$$

ข. ปริมาณการบริโภคอาหารของพ่อสุกรพันธุ์/ปี

$$= 2 \text{ ก.ก./วัน} \times 365 \text{ วัน} \times 76 \text{ ตัว}$$

$$= 55,480 \text{ ก.ก.}$$

ค. ปริมาณการบริโภคอาหารของสุกรอ่อน/ปี

$$= 0.6 \text{ ก.ก./วัน} \times 365 \text{ วัน} \times 20,720 \text{ ตัว}^2$$

$$= 4,537,680 \text{ ก.ก.}$$

2. โครงการสุกรขุน

ก. ปริมาณการบริโภคอาหารของสุกรขุน

$$= 1.93 \text{ ก.ก./วัน} \times 365 \text{ วัน} \times 17,360 \text{ ตัว}^3$$

$$= 12,229,252 \text{ ก.ก.}$$

ปริมาณการบริโภคอาหารของสุกรในโครงการ

$$= 952.83 + 55.48 + 4,537.68 + 12,229.25$$

$$= 17,775.24 \text{ ตัน/ปี}$$

$$= 1,481.27 \text{ ตัน/เดือน}$$

¹จำนวนแม่พันธุ์เฉลี่ยทั้งปี ปี 2522

²จำนวนลูกคลอดมีชีวิต ปี 2522

³จำนวนสุกรขุน ปี 2522

เมื่อพิจารณาจากปริมาณการผลิตอาหารสัตว์ 1,638 ตัน/เดือน กับปริมาณการบริโภคอาหารสุกร 1,481 ตัน/เดือน จะมีส่วนแตกต่างกัน 157 ตัน/เดือน ซึ่งโครงการได้นำส่งโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรของบริษัทในบริเวณบ้านช่อง ซึ่งอยู่ใกล้โครงการหมู่บ้าน-เกษตรกรรมหนองหว้า

การจัดส่งอาหารให้เกษตรกรจะเป็นดังนี้

- ก. ส่งอาหารให้เกษตรกรโครงการสุกรพันธุ์ทุก 7 วัน
- ข. ส่งอาหารให้เกษตรกรโครงการสุกรขุนวันเว้นวัน

ปัญหาที่หน่วยผลิตอาหารสัตว์พบ คือ

- ก. ไฟดับ ทำให้หน่วยผลิตไม่สามารถเดินเครื่องจักรผสมอาหารได้
- ข. เครื่องจักรผสมอาหารเสีย
- ค. ัญญาเกี่ยวกับกรรมผลผลิตอาหาร ซึ่งกรณีที่ใช้วัสดุเป็นวัตถุดิบ เมื่อผลรวมจะ

ทำให้ไม่สามารถผลิตได้ 1½ ตัน/batch ซึ่งหน่วยผลิตต้องลดการผลิตให้เหลือเพียง 1 ตัน/batch เท่านั้น ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่อวันลดลง

ง. เวลาในการผลิต 1 กะ (8 ชั่วโมง) ไม่เพียงพอสำหรับการผลิตอาหารที่ใช้ในโครงการ ดังนั้นหน่วยผลิตจึงต้องมีการทำงานล่วงเวลาเพิ่มเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเหตุให้คนงานเหนื่อยล้า และโครงการต้องเสียค่าล่วงเวลา ผู้ศึกษาขอเสนอให้เพิ่มการผลิตเป็น 2 กะ เพื่อลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในโครงการด้วยทางหนึ่ง เพราะเกษตรกรในโครงการมีกำลังงาน (Labour Force) เหลือ

12. การดำเนินงานหน่วยพืชไร่ และการประเมินผล

จากเงื่อนไขของสัญญาที่ระบุไว้ว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับบ้านพัก 1 หลัง โรงเรือนสุกร 1 หลัง และที่ดินทำการเกษตร รวม 25 ไร่ ใช้ในการสร้างบ้านพัก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และบริเวณสำหรับปลูกพืชผักส่วนตัวประมาณ 2 ไร่ ที่เหลืออีก 23 ไร่ ใช้เป็นที่ปลูกพืชไร่ที่สามารถใช้เป็นอาหารสัตว์ได้ โดยฝ่ายวางแผนกำหนดให้มีการปลูกพืชไร่ปีละ 2 ครั้ง และให้เกษตรกรได้เงินส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งของกำไรจากการผลิตของพืชไร่ แต่เนื่องจากสภาพดินอยู่ในสภาวะเสื่อมโทรมมาก เพราะเดิมใช้ปลูกมันสำปะหลัง ขาดการบำรุงรักษาดิน และ

เป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ทางโครงการจึงได้ทำการปรับปรุงสภาพของดินใหม่ โดยปรับระดับดินให้เสมอกัน และนำเอาปุ๋ยมาใส่ลงในดิน การวางแผนสำหรับการปรับปรุงดินในโครงการ แบ่งเป็น 2 ประเภท¹ คือ

- ก. ปลุกพืชบำรุงดิน เช่นพืชตระกูลถั่ว
- ข. การนำเอามูลสุกรมาบำรุงดิน หลังฤดูเก็บเกี่ยวพืชแล้ว

เนื่องจากในปีแรกที่เริ่มโครงการ มูลสุกรยังมีไม่มากพอ ทางโครงการจึงได้ซื้อปุ๋ยสูตร 15-15-15 มาใส่ ในอัตรา 80 กิโลกรัมต่อไร่ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอเมริกัน

แผนการปลุกพืชที่ทางโครงการได้วางไว้คือ ประมาณต้นเดือนมีนาคม ถึง 1 พฤษภาคม หรือประมาณ 2 เดือน จะเป็นช่วงเวลาของการเตรียมดิน อันได้แก่ การไถพรวน และปลุก จาก 1 พฤษภาคม ถึง 15 สิงหาคม จะเป็นการปลุกพืชรอบแรก พืชที่ปลุกคือข้าวโพด เพราะช่วงนี้เป็นฤดูฝน เจ้าหน้าที่จะทำการปลุกพืชรอบที่ 2 จาก 16 สิงหาคม ถึง 25 พฤศจิกายน พืชที่ปลุกคือถั่วเหลือง การปลุกพืชงวดที่สองนี้ไม่ต้องไถดินอีกครั้งหนึ่ง การเก็บเกี่ยวพืชใช้เวลาไม่น้อยกว่า 15 วันก็เสร็จ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการเก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องจักร แต่เนื่องจากปีแรกที่ดำเนินงาน เครื่องจักรมาไม่ทัน ทำให้ไม่สามารถปลุกพืชตามแผนงานที่วางไว้

ในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการปลุกข้าวโพดพันธุ์สุวรรณ 1 ในเนื้อที่ 820 ไร่, ผลผลิตที่ได้เฉลี่ยไร่ละ 230 กิโลกรัม และปลุกถั่วเหลืองพันธุ์ สจ. 2 ในเนื้อที่ 80 ไร่ ผลผลิตที่ได้เฉลี่ยไร่ละ 250 กิโลกรัม

ในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการปลุกข้าวโพดพันธุ์สุวรรณ 1 ในเนื้อที่ 900 ไร่ ผลผลิตที่ได้เฉลี่ยไร่ละ 230 กิโลกรัม

ตามเป้าหมายที่วางไว้ ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 600 กิโลกรัม การที่ผลผลิตพืชไร่ที่เกษตรกรทำได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ทั้งนี้เพราะว่า การเพาะปลูกได้ล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งต้อง

¹ สัมภาษณ์ ประเมิน แสงอาทิตย์, ผู้จัดการฝ่ายพืชไร่, 25 เมษายน 2523.

อาศัยธรรมชาติอยู่ และความอุดมสมบูรณ์ของดินยังไม่ถึงขั้นที่ควร นอกจากนี้การใช้ปุ๋ยหมักยังไม่เกิดผลเต็มที่ เนื่องจากที่ดินมีสภาพแห้งแล้ง และขาดธาตุอาหารในดินมาก

การเพาะปลูกพืชไร่ การเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนใหญ่ใช้ เครื่องทุ่นแรงที่คณะดำเนินงานจัดหา ประสิทธิภาพของรถไถ คือ 6 ไร่ต่อชั่วโมง เมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานควายและคน คนจะไถได้วันละประมาณ 2 ไร่เท่านั้น การทำงาน เจ้าหน้าที่ของโครงการเป็นผู้ขับรถ โดยโครงการจ้างเกษตรกรในโครงการ เป็นผู้เก็บลำต้นของพืชไป เพื่อให้เครื่องสีเมล็ดออกมา การดำเนินงานไม่มีปัญหาด้านแรงงานแต่อย่างใด และเนื่องจากโครงการมีปัญหากการขาดแคลนน้ำ คณะดำเนินงานได้ปรับปรุงบ่อน้ำซับให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อเก็บน้ำให้ได้ประมาณ 20,000 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะนำมาใช้ในโครงการเพาะปลูกพืชไร่ฤดูต่อ ๆ ไป

การเปรียบเทียบเป้าหมายกับผลผลิต และต้นทุนในการผลิตจริง

	<u>เป้าหมาย</u>	<u>ผลผลิตจริง</u>
ผลผลิตต่อไร่	600 ก.ก.	230 ก.ก.
ราคา/ก.ก.	<u>2</u> บาท	<u>2</u> บาท
ค่าขาย	<u>1,200</u> บาท	<u>460</u> บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<u>ต้นทุนต่อ 1 ไร่</u>	<u>เป้าหมาย</u>	<u>ผลผลิตจริง</u>
ค่าเมล็ดพันธุ์	30 บาท	15 บาท
ปุ๋ย	250 บาท ¹	320 บาท ²
ยาปราบวัชพืช	70 บาท	70 บาท
ค่าจ้างไถก่อนปลูก	300 บาท	300 บาท ³
	<u>เป้าหมาย</u>	<u>ผลผลิตจริง</u>
ค่าบรรจุกระสอบ	60 บาท	30 บาท
ค่าเสื่อมราคา (10% ของสินทรัพย์ลงทุน)	26 บาท	26 บาท
ค่าแรงสำหรับเกษตรกร	<u>280 บาท</u>	<u>280 บาท</u>
ต้นทุนการผลิตข้าวโพด	<u>1,016 บาท</u>	<u>1,041 บาท</u>
กำไร (ขาดทุน) ต่อไร่	<u>184 บาท</u>	<u>(581 บาท)</u>

เมื่อเปรียบเทียบค่าขายกับต้นทุนการผลิตต่อไร่ พบว่าขาดทุน ดังนั้นตามที่โครงการวางไว้ว่าจะแบ่งเงินให้เกษตรกรครึ่งหนึ่งของกำไร จึงเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นในส่วนของหน่วยพืชไร่ จึงเป็นการจ้างแรงงานเกษตรกร เป็นรายวันในช่วงที่ทำการเพาะปลูกแทนการแบ่งผลกำไร

¹ ปุ๋ย 100 ก.ก./ไร่ ก.ก. ละ 2.50 บาท

² ปุ๋ย 80 ก.ก./ไร่ ก.ก. ละ 4 บาท

³ ค่าจ้างไถก่อนปลูก ประกอบด้วย ค่าไถ 100 บาท/ไร่ ค่าพรวน 60 บาท/ไร่
ค่าปลูก 100 บาท/ไร่ ค่าฉีดยา 40 บาท/ไร่